

ЗАКОН

о туризму

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

1. Предмет уређења

Члан 1.

Овим законом уређују се: услови и начин планирања и развоја туризма; туристичке организације за промоцију туризма; туристичке агенције; услуге у туризму; Регистар туризма; друга питања од значаја за развој и унапређење туризма.

2. Начела

Члан 2.

Уређење односа у области туризма заснива се на начелима:

- 1) интегралног развоја туризма и пратећих делатности, као чинилаца укупног привредног и друштвеног развоја, којим се у складу са законом обезбеђује спровођење међусобно усаглашених планова и програма;
- 2) одрживог развоја туризма као усклађеног система техничко-технолошких, економских и друштвених активности, који се заснива на економском развоју, очувању природних и културних добара, очувању и развоју локалне заједнице;
- 3) повећања ефикасности и одговорности у области коришћења, управљања, заштите и унапређења туристичког простора;
- 4) обезбеђивања јединствених стандарда за пружање услуга у туризму;
- 5) заштите националне економије, корисника туристичког производа и туристичких професија;
- 6) партнерског односа приватног и јавног сектора и цивилног друштва код планирања, обликовања и пласмана туристичког производа на тржишту;
- 7) обезбеђивања јединствене, јавне и електронске евиденције регистрованих и евидентираних података из области туризма;
- 8) поштовања људских права и достојанства особа са инвалидитетом, равноправности и забране дискриминације у туризму у складу са прописима којима се спречава дискриминација особа са инвалидитетом;
- 9) садржаним у Етичком кодексу у туризму Светске туристичке организације Уједињених нација;

10) планирања и остваривања политике развоја туризма у складу са стратегијом развоја туризма Републике Србије.

3. Појмови

Члан 3.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) *административни трошкови* су трошкови туристичке агенције у вези са израдом уговора о организовању путовања и друге документације коју је туристичка агенција уручила путнику, а који се односе на тог путника и то туристичко путовање;
- 2) *активно знање страног језика* је виши средњи ниво знања страног језика, који није српски и који по ЦЕФР међународном стандарду за процењивање нивоа знања језика одговара нивоу језичке компетентности Б2;
- 3) *делатност туристичке агенције* је организовање, понуда, продаја и реализовање туристичких путовања, излета и пружање других услуга уобичајених у туристичком промету;
- 4) *дестинацијска менаџмент компанија (DMC)* је привредно друштво или друго правно лице, специјализовано за одређену дестинацију, односно регију, са адекватним познавањем туристичких ресурса, кадровски оспособљена да креира, организује и реализује туристичке програме и путовања, да посредује у пружању услуге боравка, смештаја, забаве, излета, услуга водича, трансфера и других услуга, повезујући се са свима који пружају услуге на тој дестинацији, а све ради пружања професионалних, високо квалитетних туристичких услуга;
- 5) *дестинацијска менаџмент организација (DMO)* је привредно друштво или друго правно лице основано ради управљања туристичком дестинацијом (планирање, организовање, маркетинг и вођење), чији оснивачи могу да буду из јавног и приватног сектора;
- 6) *електронска продаја* је продаја туристичког путовања, излета, као и других услуга у туризму посредством интернета, без непосредног контакта са странкама;
- 7) *знаковни језик* је показни језик и означава визуелни начин споразумевања глувих особа, посебно уговореним, односно стандардизованим знацима руку и прстију, са или без мимике, са сопственом граматикум и синтаксом, помоћу кога се преносе мисли, представе, намере и појмови;
- 8) *локални туристички водич* је физичко лице које је положило стручни испит за туристичког водича и које се, на основу програма јединице локалне самоуправе, специјализовало за пружање услуге вођења, показивања и стручног објашњавања природних, културно-историјских, археолошких, етнографских, привредних и других знаменитости у одређеној дестинацији;

9) *излет* је комбинација две или више туристичких услуга (превоз и друге туристичке услуге), које је утврдила туристичка агенција самостално или по захтеву путника, у трајању краћем од 24 сата, која не укључује ноћење, а које туристичка агенција продаје по јединственој цени;

10) *место за одмор* (ризорт) је део туристичког простора, туристичког места које представља интегрисану и функционалну целину објеката и других садржаја за смештај и боравак туриста без сталних становника, са изграђеним објектима туристичке инфраструктуре и туристичке супраструктуре;

11) *одговарајући регистар* је статусни регистар који се води код надлежног органа и у који се региструју привредна друштва, предузетници, удружења и друга правна лица;

12) *потврда о путовању* је документ који туристичка агенција приликом куповине туристичког путовања уручује путнику и представља доказ да је уговор закључен. Потврда о путовању може бити и писани документ о најави, пријави, резервацији туристичког путовања и сл.;

13) *представник на туристичкој дестинацији* је физичко лице, које на основу закљученог уговора са организатором туристичког путовања пружа путницима обавештења и упутства у вези са реализацијом програма путовања и обавља друге активности ради заштите интереса путника;

14) *приоритетна туристичка дестинација* је просторна целина која располаже туристичком ресурсном основом за развој и комерцијализацију туристичких производа, потенцијалним и реалним туристичким атракцијама, туристичком инфраструктуром и туристичком супраструктуром;

15) *прихват и превоз путника* је превоз путника организован од стране туристичке агенције у вези са реализацијом туристичког путовања или излета;

16) *продаја туристичког путовања и других услуга у туризму* подразумева непосредну продају, нуђење, као и све друге активности понуде, оглашавања, маркетинга, промоције и сл, које за крајњи резултат имају продају туристичког путовања, односно пружање услуге у туризму;

17) *продајна цена* је уговорена укупна цена туристичког путовања, односно излета, исказана у јединственом износу, која поред услуга из програма путовања, односно посебних захтева путника, садржи и све додатне трошкове, укључујући порезе, таксе, као и друге трошкове, који су као неодвојив део неопходни за реализацију путовања;

18) *професионални организатор конгреса (PCO)* је привредно друштво или друго правно лице специјализовано за организацију конгреса (конференција, састанака и сл.) и управљање пословним догађајима;

19) *путник* је лице које купује или за чији рачун се купује, односно лице које користи туристичко путовање или излет, као и другу туристичку услугу;

20) *резервација* је поступак којим се унапред обезбеђује, односно најављује услуга смештаја или друге туристичке услуге од стране туристичке агенције, када туристичка агенција не врши наплату услуге, већ даваоцу услуге директно плаћа корисник;

21) *Регистар туризма* је јединствена, електронска, централна, јавна база података о регистрованим и/или евидентираним субјектима који обављају послове из области туризма, а који су регистровани или евидентирани у складу са прописима, као и о другим подацима који се региструју или евидентирају у складу са овим законом;

22) *Регистратор туризма* је лице које води Регистар туризма у складу са овим законом и другим прописима;

23) *стварни трошкови* су трошкови туристичке агенције у вези са организацијом и реализацијом продатог туристичког путовања и у које трошкове се не урачунава добит, фиксни трошкови туристичке агенције (зараде, комунални трошкови, закупи и сл.), трошкови маркетинга, провизије и др.;

24) *Стратегијски мастер план* је комплексан, истраживачки и свеобухватан плански документ којим се на основу стратегије развоја туризма Републике Србије утврђују циљеви, програми и планови раста и развоја туризма, инвестиције у туризму, планови маркетинга и конкурентности, као и мере за њихово спровођење, за одређену туристичку дестинацију;

25) *трајни носач записа* је средство које омогућава да давалац услуге или корисник услуге сачува електронске податке који су намењени кориснику услуге, да тим подацима може да се приступи и да се репродукују у неизмењеном облику, у периоду који одговара сврси чувања података;

26) *трансфер* је превоз путника који се реализује на краћој релацији искључиво на дестинацији, у вези са реализацијом туристичког путовања или излета;

27) *туристичка агенција* је привредно друштво, предузетник, друго правно лице које обавља делатност туристичких агенција под условима прописаним овим законом;

28) *туристичка атракција* је нарочито привлачно обележје туристичке дестинације, природног или друштвеног карактера у оквиру туристичког простора;

29) *туристичка група* је организована група од 15 до 75 путника којој туристичка агенција организатор путовања по унапред утврђеном програму, односно на захтев пружа туристичку услугу;

- 30) *туристичка делатност* је пружање услуга туристичких агенција, услуга туристичких професија и пружање других услуга у складу са овим законом;
- 31) *туристичка дестинација* је одредиште туристичког путовања које својом опремљеношћу омогућава прихват и боравак путника;
- 32) *туристичка супраструктура* су угоститељски објекти као и галерије, изложбени, конгресни и забавни објекти који су у непосредној вези са угоститељским објектима и објектима спортско рекреативног садржаја или са њима чине јединствену целину;
- 33) *туристичка инфраструктура* су објекти за информисање, предах, снабдевање, рекреацију, едукацију и забаву туриста, и то: скијалишта, купалишта и плаже, тематски и забавни паркови, туристички информативни центри, центри за прихват туриста и посетилаца, одморишта поред путева, објекти наутичког туризма, терени за голф, тениски терени, отворени и затворени објекти спортске рекреације, мале вештачке акумулације са купалиштем, базени за купање, велнес објекти, забавно рекреативне стазе и путеви (трим стазе, стазе здравља, видиковци, панорамски путеви, бициклистичке стазе, пешачке стазе, стазе за моторне санке и сл.), уређене обале река и језера, објекти за посматрање природних реткости, објекти за предах и краће задржавање туриста, објекти за авантуристичке активности и др.;
- 34) *туристичка сигнализација* су одговарајући симболи и знаци, као и симболи и знаци туристичке саобраћајне сигнализације, којим се обележава туристичка атракција и садржај туристичке понуде;
- 35) *туристички аниматор* је физичко лице које планира и остварује забавне, културне, спортско рекреативне и друге програме којима организује слободно време туриста;
- 36) *туристички водич* је физичко лице које је положило стручни испит за туристичког водича и пружа услуге вођења, показивања и стручног објашњавања природних, културно-историјских, археолошких, етнографских, привредних и других знаменитости;
- 37) *туристички кластер* је секторска или географска концентрација, међусобно повезаних привредних субјеката, других правних лица или физичких лица, ради повезивања заједничких потреба и јачања конкурентности;
- 38) *туристички пратилац* је физичко лице које је положило стручни испит за туристичког пратиоца и прати туристичку групу и обавља оперативне техничке послове од почетка путовања до одредишта и назад;
- 39) *туристички производ* је скуп међузависних елемената који се у пракси организује као посебан вредносни ланац који чине материјални производи и услуге, природне вредности и културна добра, туристичке атракције, туристичка супраструктура и туристичка инфраструктура;

40) *туристички простор* је јединствена и недељива географска и функционална целина природних и створених ресурса и вредности од значаја за туризам;

41) *туристичко место* је организациона и функционална целина са формираном туристичком понудом, природним вредностима, културним добрима и другим знаменитостима значајним за туризам, комуналном, саобраћајном и туристичком инфраструктуром, као и објектима и другим садржајима за смештај и боравак туриста;

42) *туристичко путовање* је комбинација две или више туристичких услуга (превоз, смештај и друге туристичке услуге), које је утврдио или припремио организатор путовања самостално или по захтеву путника, у трајању дужем од 24 сата или у краћем трајању ако укључује једно ноћење, као и једно или више ноћења који укључује само услугу смештаја у одређеном термину или временском трајању које се продаје по јединственој цени;

43) *уговор о организовању путовања* су општи услови путовања, програм путовања, потврда о путовању, ваучер и др., које туристичка агенција уручује путнику, непосредно, електронским путем или на трајном носачу записа;

44) *факултативна услуга* је услуга која може бити садржана у програму путовања, а не чини његов обавезан елемент, од које не зависи реализација туристичког путовања и чија цена није урачуната у продајну цену туристичког путовања (излети, улазнице, разни видови осигурања и сл.).

II. ПЛАНИРАЊЕ И РАЗВОЈ ТУРИЗМА

Члан 4.

Планирање и развој туризма обухвата: интегрално планирање развоја туризма и пратећих делатности (у даљем тексту: интегрално планирање); проглашење и одрживо коришћење туристичког простора; послове од посебног значаја за развој туризма; категоризацију туристичког места и спровођење подстицајних мера за развој туризма.

1. Интегрално планирање

1.1. Врсте планских докумената

Члан 5.

Планска документа су:

- 1) Стратегија развоја туризма Републике Србије;
- 2) Стратегијски мастер план;
- 3) Стратегијски маркетинг план;
- 4) програм развоја туристичких производа;
- 5) програм развоја туризма;

6) програм промотивних активности.

Планска документа из става 1. тач. 2)–6) овог члана морају бити усаглашена са стратегијом развоја туризма Републике Србије.

Члан 6.

Планска документа из члана 5. став 1. тач. 1), 2), 4) и 5) овог закона садрже текстуални део и графички приказ који представља целину планских решења и израђују се у аналогном и дигиталном облику.

Министар надлежан за послове туризма (у даљем тексту: министар), ближе прописује садржину и начин израде планских докумената из члана 5. став 1. тач. 1), 2), 4) и 5) овог закона, као и студије оправданости за проглашење туристичког простора.

1.1.1. Стратегија развоја туризма Републике Србије

Члан 7.

Стратегија развоја туризма Републике Србије (у даљем тексту: Стратегија), доноси се за територију Републике Србије.

Стратегијом се одређују дугорочни циљеви планирања и развоја туризма у складу са укупним економским, социјалним, еколошким и културно-историјским развојем.

Стратегија садржи нарочито:

- 1) анализу постојећег стања и досадашњег степена развоја туризма;
- 2) упоредну анализу туризма конкурентских земаља;
- 3) предности и недостатке туризма Републике Србије;
- 4) циљеве развоја туризма;
- 5) визију развоја туризма;
- 6) избор приоритетних туристичких производа;
- 7) предлог туристичких дестинација од значаја за развој туризма;
- 8) дефинисање стратешких туристичких тржишта од интереса за Републику Србију;
- 9) анализу утицаја на културно наслеђе и природна добра;
- 10) предлог политике развоја туризма;
- 11) предлог инвестиција;
- 12) план конкурентности;
- 13) акциони план.

Стратегију доноси Влада на предлог министарства надлежног за послове туризма (у даљем тексту: Министарство).

Стратегија се доноси за период од најмање пет година.

Члан 8.

Стратегија се реализује путем Стратегијског мастер плана, Стратегијског маркетинг плана, програма развоја туристичких производа, као и просторних и урбанистичких планова израђених и донетих у складу са законом.

1.1.2. Стратегијски мастер план

Члан 9.

Стратегијски мастер план се доноси за приоритетну туристичку дестинацију.

Стратегијски мастер план доноси Влада на предлог Министарства.

Стратегијски мастер план нарочито садржи:

- 1) техничку оцену посматраног подручја, земљишних основа и укупну процену капацитета туристичке локације у оквиру туристичке дестинације;
- 2) концепт развоја у погледу размештаја и могуће локације објеката, као и процену потенцијала потребних капацитета;
- 3) физички мастер план са основним елементима могућег размештаја објеката туристичке инфраструктуре, туристичке супраструктуре и саобраћајне мреже;
- 4) пословни мастер план са економском евалуацијом туристичке инфраструктуре, туристичке супраструктуре, саобраћајне мреже и комуналне инфраструктуре, као и проценом економске оправданости појединачних и укупних инвестиција.

Влада на предлог Министарства утврђује приоритетну туристичку дестинацију са описом локација од значаја за туризам и других туристичких атракција.

1.1.3. Стратегијски маркетинг план и програм промотивних активности

Члан 10.

Стратегијски маркетинг план се доноси за територију Републике Србије.

Стратегијски маркетинг план доноси Влада на предлог Министарства.

Стратегијски маркетинг план нарочито садржи:

- 1) анализу маркетинг система Републике Србије;
- 2) анализу конкурентских маркетинг стратегија;
- 3) маркетинг план;

- 4) позиционирање Републике Србије као туристичке дестинације;
- 5) маркетинг план туристичких производа;
- 6) маркетинг план авио повезаности Републике Србије са стратешким туристичким тржиштима;
- 7) мисију и организацију маркетинг система Републике Србије.

У складу са Стратегијским маркетинг планом, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе доносе своје програме промотивних активности.

Предлог Стратегијског маркетинг плана припрема Туристичка организација Србије.

Стратегијски маркетинг план се доноси за период од најмање пет година.

1.1.4. Програм развоја туристичког производа

Члан 11.

Програм развоја туристичког производа је плански документ којим се ближе одређује развој туристичких производа од посебног значаја утврђених Стратегијом, и то: градски одмори, здравствени туризам, планински туризам, наутички туризам, манифестације и други догађаји, рурални туризам, транзитни туризам, пословни туризам (састанци, подстицајна путовања, конференције и изложбе/догађаји) тематске руте и специјални интереси, као и производи културног туризма.

Програм развоја туристичког производа доноси Влада на предлог Министарства.

Предлог програма развоја туристичког производа из става 1. овог члана може да припреми и удружење основано са циљем развоја и унапређења оног туристичког производа, на који се предлог односи.

Предлог из става 3. овог члана доставља се Министарству.

У случају из става 3. овог члана удружење основано са циљем развоја и унапређења туристичке понуде поступа на начин прописан чланом 16. ст. 6, 8. и 9. овог закона.

Министар ближе прописује садржину и начин подношења предлога за доношење програма развоја туристичког производа.

1.1.5. Програм развоја туризма

Члан 12.

Аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, у оквиру својих надлежности утврђених законом којим се уређује локална самоуправа и посебним законом, доносе програм развоја туризма у складу са Стратегијом.

Програм развоја туризма из става 1. овог члана аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе доставља Министарству на претходно мишљење.

1.1.6. Просторни и урбанистички планови

Члан 13.

Полазну основу за израду просторних и урбанистичких планова у приоритетној туристичкој дестинацији и туристичком простору представља Стратегијски мастер план.

У просторним и урбанистичким плановима који се односе на подручја која су проглашена за туристички простор утврдиће се услови за изградњу објеката туристичке инфраструктуре, а у месту за одмор у оквиру туристичког простора и услови за изградњу објеката туристичке супраструктуре.

Орган надлежан за припрему и доношење просторног, односно урбанистичког плана, на услове из става 2. овог члана прибавља претходну сагласност Министарства.

2. Проглашење и одрживо коришћење туристичког простора

2.1. Проглашење туристичког простора

Члан 14.

Простор који због својих карактеристика, вредности и приоритетне туристичке намене захтева посебан режим организације, уређења, коришћења и заштите или се на њему предвиђа изградња објеката од националног интереса, Влада, на предлог Министарства, проглашава као туристички простор.

Акт о проглашењу туристичког простора из става 1. овог члана нарочито садржи: назив и опис туристичког простора, површину, опис и графички приказ граница, циљеве проглашења, кључне туристичке атракције, податке о власништву и попис катастарских парцела, обавезе у погледу развоја туризма, других облика коришћења простора, као и назив и седиште субјекта коме се поверава управљање туристичким простором (у даљем тексту: управљач туристичког простора).

Управљач туристичког простора може бити постојећа јавна служба или привредно друштво које је основано за обављање делатности у области туризма, и то од стране јавног предузећа, односно Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе и у коме је капитал тог оснивача већински.

Управљање туристичким простором може се актом из става 2. овог члана поверити другом правном лицу, које се одређује по спроведеном поступку јавног оглашавања или прикупљањем понуда.

На поступак из става 4. овог члана сходно се примењују одредбе закона којим се уређују јавне набавке.

На делу подручја туристичког простора које истовремено представља подручје заштићеног природног или непокретног културног добра и другог заштићеног подручја примењују се режими заштите и унутрашњи ред у складу са прописима којима се уређује очување и коришћење тих добара.

Члан 15.

Управљање туристичким простором може се поверити и дестинацијској менаџмент организацији, у којој је један од оснивача јавно предузеће, односно Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе и у коме је капитал тог оснивача већински.

Ако један од оснивача није јавно предузеће, односно Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе или њихов капитал није већински, управљање туристичким простором може се поверити и дестинацијској менаџмент организацији на начин прописан чланом 14. став 4. овог закона.

Члан 16.

Поступак за проглашење туристичког простора покреће се предлогом за проглашење туристичког простора, који припрема Министарство, у складу са Стратегијским мастер планом и студијом оправданости за проглашење туристичког простора.

Предлог из става 1. овог члана нарочито садржи: студију оправданости за проглашење туристичког простора, податке о туристичким ресурсима и туристичким атракцијама туристичког простора, стању заштите животне средине, природних и културних добара, преглед постојеће планске и развојне документације од значаја за развој туризма, анализу постојећег стања у туризму, податке о инфраструктурном потенцијалу туристичког подручја, као и друге податке у складу са одредбом члана 14. став 2. овог закона.

Предлог из става 1. овог члана ставља се на јавни увид у једном дневном листу који се дистрибуира на целој територији Републике Србије и у локалном листу јединице локалне самоуправе на чијој територији се налази туристички простор и траје 30 дана од дана објављивања у дневном листу.

О стављању предлога из става 1. овог члана на јавни увид стара се Министарство које о извршеном јавном увиду саставља извештај који садржи податке о извршеном јавном увиду, са свим примедбама и ставовима по свакој примедби, а који се поставља на интернет страници Министарства односно јединице локалне самоуправе.

Извештај о извршеном јавном увиду саставни је део предлога из става 1. овог члана.

Иницијативу за проглашење туристичког простора може поднети и аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, на чијој територији се налази туристички простор, уз претходну сагласност Министарства.

Иницијатива из става 6. овог члана садржи све елементе прописане ставом 2. овог члана.

По прибављеној сагласности Министарства аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе поступа на начин прописан ст. 3, 4. и 5. овог члана.

По спроведеном поступку из става 8. овог члана јединица локалне самоуправе доставља Министарству сву документацију, потребну за предлог и покретање поступка проглашења туристичког простора.

Члан 17.

После спроведеног поступка јавног увида, предлог за проглашење туристичког простора, са извештајем из члана 16. став 5. овог закона Министарство доставља Влади ради доношења акта о проглашењу туристичког простора.

Предлог за проглашење туристичког простора на територији аутономне покрајине, са извештајем из члана 16. став 5. овог закона, после спроведеног поступка јавног увида, Влади доставља надлежни орган аутономне покрајине, преко Министарства.

2.2. Управљање и развој туристичког простора

Члан 18.

Јединица локалне самоуправе може уговором да повери управљачу туристичког простора послове обезбеђивања услова за уређивање, коришћење, унапређење и заштиту грађевинског земљишта и послове координације на одржавању комуналног реда и чистоће у туристичком простору.

Члан 19.

Управљач туристичког простора доноси програме и друга акта којима се регулише ближи оквир режима, развоја и коришћења, као и мере заштите туристичког простора.

Управљач туристичког простора:

- 1) обезбеђује услове за уређивање, коришћење, унапређење и заштиту грађевинског земљишта;
- 2) координира активности правних и физичких лица који обављају послове у области туризма и пратећих делатности;
- 3) координира развој пројеката туристичке инфраструктуре и туристичке супраструктуре на принципима одрживог развоја;

- 4) стара се о наменској употреби државне имовине ради квалитетне валоризације ресурса;
- 5) управља грађевинским земљиштем и стара се о непокретностима које су му дате на коришћење;
- 6) стара се о месту постављања и начину истицања туристичке сигнализације;
- 7) доноси програме и акта који се односе на вршење послова управљања;
- 8) обавља и друге послове, у складу са законом и актом о проглашењу туристичког простора.

Члан 20.

Управљач туристичког простора има право прече куповине непокретности на подручју туристичког простора.

Ако се туристички простор у целини или делом налази на заштићеном подручју, управљач туристичког простора нема право прече куповине непокретности на том туристичком простору, односно на том делу туристичког простора.

2.3. Коришћење туристичког простора

Члан 21.

Непокретности у јавној својини на којима је носилац права коришћења управљач туристичког простора могу се, ради изградње објеката туристичке инфраструктуре и туристичке супраструктуре, дати у закуп другом лицу јавним надметањем или прикупљањем писмених понуда.

Управљач туристичког простора, на основу претходно урађене студије изводљивости, припрема потребну документацију за давање у закуп непокретности из става 1. овог члана.

Документација из става 2. овог члана нарочито садржи: врсту непокретности и површину која се даје у закуп, врсту објеката туристичке инфраструктуре и туристичке супраструктуре који се приводе намени у складу са планским документом у смислу закона којим се уређује планирање и изградња, услове и време закупа непокретности, као и обавезе у погледу очувања, развоја и одрживог коришћења туристичког простора.

Управљач туристичког простора доставља Министарству извештај о спроведеном поступку јавног надметања или прикупљања писмених понуда из става 1. овог члана, који садржи и предлог за избор најповољнијег понуђача.

Акт о давању непокретности у закуп доноси Влада на предлог Министарства.

Члан 22.

Привредно друштво, друго правно лице, предузетник и физичко лице за коришћење туристичког простора плаћају накнаду.

Накнада из става 1. овог члана плаћа се за:

- 1) коришћење посебно уређених терена за поједине намене коришћења (паркирање, рекреација, спорт, постављање реклама, постављање забавних објеката и др.);
- 2) постављање привремених објеката за угоститељство, туризам и трговину;
- 3) улазак у туристички простор.

Средства остварена од накнаде из става 1. овог члана приход су управљача туристичког простора.

Висину и начин плаћања накнаде из става 1. овог члана одређује управљач туристичког простора уз сагласност Владе.

2.4. Место за одмор

Члан 23.

Место за одмор у оквиру туристичког простора организује се и развија у складу са Стратегијским мастер планом, просторним и урбанистичким планом.

Објекти туристичке инфраструктуре и туристичке супраструктуре у месту за одмор које се налази у туристичком простору сматрају се објектима од јавног интереса.

У оквиру туристичког места може се утврдити и место за одмор.

3. Послови од посебног значаја за развој туризма

Члан 24.

Послови од посебног значаја за развој туризма су:

- 1) израда пројеката о непокретностима;
- 2) истраживање, развој и израда елабората о одрживом коришћењу и управљању туристичким простором;
- 3) израда студије изводљивости и концепта развоја туристичке локације, односно просторно-технолошке целине од значаја за туристички развој;
- 4) управљање пројектима туристичке инфраструктуре и туристичке супраструктуре од значаја за развој туризма;
- 5) управљање местом за одмор као целовитим ресурсом уз обезбеђење заједничке промоције и продаје туристичког производа места за одмор, уређење простора, заштите животне средине, туристичке сигнализације и сл.;

6) финансирање и реализација пројеката изградње и уређења грађевинског земљишта и пројеката изградње туристичке инфраструктуре у циљу реализације туристичких пројеката;

7) финансирање пројеката туристичке инфраструктуре и туристичке супраструктуре и управљање објектима туристичке супраструктуре.

Члан 25.

Послове из члана 24. овог закона може да обавља јавна служба, привредно друштво или друго правно лице из члана 14. став 3. и члана 15. овог закона.

Изузетно од става 1. овог члана послови из члана 24. овог закона могу се актом Владе поверити другом правном лицу, које се одређује по спроведеном поступку јавног оглашавања или прикупљањем понуда.

4. Категоризација туристичког места

Члан 26.

Категоризација туристичког места врши се на основу обима туристичког промета, степена изграђености туристичке, комуналне и саобраћајне инфраструктуре и туристичке супраструктуре.

Категоризација туристичких места врши се разврставањем тих места у четири категорије, које се означавају римским бројевима од I до IV.

Министар прописује ближе услове за одређивање категорије туристичког места, начин одређивања и промене категорије, као и врсту података о туристичким местима који се евидентирају у Регистру туризма.

Члан 27.

Захтев за категоризацију туристичког места подноси јединица локалне самоуправе Министарству.

Испуњеност прописаних услова за разврставање туристичког места у категорију проверава комисија за категоризацију туристичких места, коју образује министар.

Комисија из става 2. овог члана сачињава записник о свом раду и доставља га министру са предлогом за разврставање туристичког места у одговарајућу категорију.

Разврставање туристичког места у категорију врши се решењем које доноси министар и важи три године од дана достављања решења подносиоцу захтева.

Решење из става 4. овог члана коначно је.

5. Подстицајне мере

Члан 28.

Ради усмеравања и подстицања развоја туризма у буџету Републике Србије обезбеђују се средства за:

- 1) учешће у финансирању израде Стратегијских мастер планова, програма развоја туристичких производа, програма развоја туризма, студија изводљивости туристичких пројеката, урбанистичких планова туристичких места и места за одмор;
- 2) учешће у финансирању промотивних активности туристичких дестинација и туристичких места, туристичко-културних и туристичких манифестација у земљи и иностранству, као и програма едукације и усавршавања вештина запослених у туризму;
- 3) учешће у финансирању израде пројекта заштите природе, животне средине, природних ресурса и културне баштине туристичког места;
- 4) учешће у финансирању унапређења еколошких стандарда, енергетске ефикасности, коришћења обновљивих извора енергије, а у циљу унапређења туризма и угоститељства;
- 5) учешће у финансирању развоја националног туристичког бренда;
- 6) учешће у финансирању унапређења дигитализације и других иновативних решења, а у циљу унапређења туризма и угоститељства;
- 7) учешће у финансирању пројеката унапређења саобраћајне повезаности са стратешким тржиштима значајним за развој туризма у Републици Србији;
- 8) подстицање изградње туристичке инфраструктуре, туристичке супраструктуре, спортско-рекреативних и других пратећих садржаја јавног карактера значајних за унапређење квалитета туристичке понуде;
- 9) унапређење постојеће туристичке понуде и интензивирање њеног коришћења;
- 10) подстицање унапређења туристичког промета домаћих туриста и организованог туристичког промета страних туриста на територији Републике Србије;
- 11) учешће у финансирању пројеката развоја и унапређења руралног туризма и угоститељства;
- 12) учешће у финансирању пројеката од посебног значаја за развој туризма и угоститељства у Републици Србији.

Члан 29.

Захтев за коришћење средстава из члана 28. овог закона подноси се Министарству.

Министар доноси решење о преносу наменских средстава из буџета Републике Србије, односно закључује уговор о коришћењу подстицајних средстава.

Влада ближе прописује услове и начин доделе и коришћења средстава из члана 28. овог закона.

За потребе израде предлога аката којим се уређују посебни услови, начин доделе, коришћења и одлучивања о пројектима из члана 28. тач. 4)–7) и тач. 11) и 12) овог закона, као и за одлучивање о учешћу у финансирању наведених пројеката и проглашењу пројеката од посебног значаја за развој туризма и угоститељства у Републици Србији, Влада образује посебна радна тела која чине представници институција надлежних за послове туризма, финансија као и других институција на чији делокруг послова се пројекти односе.

III. ТУРИСТИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗА ПРОМОЦИЈУ ТУРИЗМА

Члан 30.

Промоцију туризма обављају: Туристичка организација Србије, туристичка организација аутономне покрајине и туристичка организација јединице локалне самоуправе.

Промоцију туризма могу обављати и туристичке организације регије које оснивају две или више јединица локалне самоуправе.

Туристичка организација регије остварује сарадњу са туристичким кластерима на свом подручју и воде евиденцију туристичких кластера.

Члан 31.

Туристичке организације из члана 30. овог закона послују у складу са прописима којима се уређују јавне службе.

У погледу права, обавеза и одговорности запослених у туристичким организацијама из става 1. овог члана, примењују се прописи којима се уређује област запослених у јавним службама.

Члан 32.

Средства за рад туристичких организација за промоцију туризма обезбеђују се из:

- 1) средстава буџета Републике Србије;
- 2) средстава буџета аутономне покрајине;
- 3) средстава буџета јединица локалне самоуправе;
- 4) донација, прилога и спонзорстава домаћих и страних правних и физичких лица;
- 5) других извора, у складу са законом.

1. Туристичка организација Србије

Члан 33.

За обављање послова промоције туризма, координације активности туристичких организација, привредних и других субјеката у туризму на територији Републике Србије оснива се Туристичка организација Србије (у даљем тексту: ТОС).

Седиште ТОС-а је у Београду.

Члан 34.

ТОС обавља послове:

- 1) промоције туризма Републике Србије;
- 2) координације активности туристичких организација, привредних и других субјеката у туризму, који делују непосредно и посредно на промоцији туризма;
- 3) припреме и реализације годишњих планова и програма промотивних активности;
- 4) израде предлога годишњег програма рада са финансијским планом;
- 5) организовања истраживања туристичких тржишта за потребе промоције туризма Републике Србије;
- 6) истраживање међународног, домаћег и прекограничног тржишта у области туризма;
- 7) обезбеђивања информативно-пропагандног материјала којим се промовишу туристичке вредности Републике Србије (штампане публикације, аудио и видео промотивни материјал, on line средства промоције – интернет презентација, друштвене мреже и пратеће дигиталне активности, сувенири, итд.);
- 8) формирања и развијања јединственог туристичко-информационог система и његовог повезивања са другим информационим системима у земљи и иностранству;
- 9) прикупљања свих врста туристичких информација ради обавештавања јавности као и састављања и објављивања туристичког календара;
- 10) оснивања и организовања туристичких представништава у иностранству и информативних центара у земљи, самостално или у сарадњи са другим субјектима;
- 11) сарадње са националним туристичким организацијама других земаља, међународним и регионалним организацијама у области туризма и предлагања мера за учешће у мултинационалним и регионалним програмима и пројектима промоције туризма;
- 12) спровођења заједничких маркетинг активности са правним лицима, учесницима на тржишту авио саобраћаја, у циљу обезбеђивања боље

повезаности Републике Србије са стратешким туристичким тржиштима и унапређења приступачности Републике Србије као туристичке дестинације;

13) утврђивања јединствених стандарда уређења, опреме и услуга у туристичко-информативним центрима на територији Републике Србије;

14) израде предлога Стратегијског маркетинг плана из члана 10. став 5. овог закона;

15) у вези са давањем претходне сагласности на доношење годишњег програма рада и плана промотивних активности, у делу плана промотивних активности аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе из члана 39. став 2. и члана 41. став 4. овог закона;

16) учешћа у утврђивању програма постављања туристичке сигнализације и координирања активности туристичких организација и других субјеката за њено обезбеђење;

17) израде, учешћа у изради и реализацији домаћих, међународних и прекограничних пројеката из области туризма, односно из области комплементарних туризму (култура, заштита животне средине, информисање, рурални развој и др.);

18) у вези са обављањем привредне делатности, као и друге активности у складу са законом, оснивачким актом и статутом.

ТОС је у обавези да годишњи програм рада усклади са Стратегијом.

ТОС је у обавези да информацију о давању претходне сагласности из става 1. тачка 15) овог члана, у року од 15 дана, од дана давања сагласности, достави Министарству.

Члан 35.

Органи ТОС-а јесу: управни одбор, надзорни одбор и директор.

Чланове управног и надзорног одбора и директора именује и разрешава Влада на предлог Министарства.

Органи ТОС-а именују се на период од четири године.

Члан 36.

Управни одбор има пет чланова.

У управни одбор именују се по један представник Министарства и представник запослених, а остали чланови управног одбора именују се из реда научних и стручних лица из области туризма, као и из привредних субјеката и других организација које обављају делатност из области туризма.

Управни одбор:

1) доноси статут ТОС-а;

- 2) доноси пословник о свом раду;
- 3) усваја годишњи програм рада са финансијским планом;
- 4) усваја годишњи извештај о пословању и завршни рачун;
- 5) доноси одлуку о оснивању представништва у иностранству и информативних центара у земљи;
- 6) доноси правилник о раду;
- 7) обавља и друге послове утврђене законом и статутом.

Акта из става 3. тач. 1), 3), 4) и 6) овог члана доносе се уз сагласност Владе.

Члан 37.

Надзорни одбор ТОС-а има три члана од којих је један представник Министарства.

Надзорни одбор ТОС-а врши надзор над пословањем, прегледа извештај о пословању и завршни рачун и утврђује да ли су сачињени у складу са прописима, доноси пословник о свом раду и врши друге послове у складу са законом и статутом.

Члан 38.

Директора ТОС-а именује и разрешава Влада, на предлог Министарства.

Избор директора ТОС-а врши се у складу са прописима који се односе на запослене из области јавних служби.

Директор представља и заступа ТОС, организује и руководи радом ТОС-а, доноси правилник о организацији и систематизацији послова, предлаже акте које доноси управни одбор, извршава одлуке управног одбора и предузима мере за њихово спровођење, стара се о законитости рада, одговара за коришћење и располагање имовином и врши друге послове утврђене законом и статутом.

Директор ТОС-а мора да поседује:

- 1) стечено високо образовање на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету;
- 2) радно искуство од седам година, од чега најмање пет година на руководећим пословима;
- 3) активно знање најмање једног страног језика.

У погледу услова за директора туристичке организације регије сходно се примењују одредбе става 4. овога члана.

2. Туристичка организација аутономне покрајине

Члан 39.

За територију аутономне покрајине може се основати туристичка организација аутономне покрајине која:

- 1) доноси годишњи програм рада и планове промотивних активности у складу са Стратегијским маркетинг планом, плановима и програмима ТОС-а;
- 2) координира активности привредних и других субјеката у вези са промоцијом туризма на територији аутономне покрајине и програмима едукације и усавршавања вештина запослених у туризму;
- 3) прикупља све врсте туристичких информација ради обавештавања јавности;
- 4) обезбеђује информативно-пропагандни материјал којим се промовишу туристичке вредности аутономне покрајине (штампане публикације, аудио и видео промотивни материјал, on line средства промоције – интернет презентација, друштвене мреже и пратеће дигиталне активности, сувенири, итд.);
- 5) предузима активности на изради, учешћу у изради и реализацији домаћих и међународних пројеката из области туризма;
- 6) предузима друге активности у складу са законом, оснивачким актом и статутом.

Туристичка организација аутономне покрајине је дужна да годишњи програм рада и план промотивних активности из става 1. тачка 1) овог члана, пре њиховог усвајања, достави ТОС-у на прибављање претходне сагласности у делу плана промотивних активности.

Ако туристичка организација аутономне покрајине не поступи на начин из става 2. овог члана, не може у години, на коју се програм рада и план промотивних активности односи, код Министарства да оствари право на подстицајна средства из члана 28. овог закона.

Члан 40.

Директор туристичке организације аутономне покрајине мора да поседује:

- 1) стечено високо образовање на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету;

2) радно искуство од седам година, од чега најмање пет година на руководећим пословима;

3) активно знање најмање једног страног језика.

Органи туристичке организације аутономне покрајине јесу: управни одбор, надзорни одбор и директор.

У погледу броја чланова и послова управног и надзорног одбора, као и послова директора туристичке организације аутономне покрајине сходно се примењују одредбе чл. 36, 37. и 38. овог закона.

3. Туристичка организација јединице локалне самоуправе

Члан 41.

Јединица локалне самоуправе може основати туристичку организацију или обављање тих послова поверити другом правном лицу.

Правно лице из става 1. овог члана може бити постојећа јавна служба или привредно друштво, односно правно лице које је основано за обављање делатности у области туризма.

Туристичка организација јединице локалне самоуправе обавља послове:

- 1) промоције и развоја туризма јединице локалне самоуправе;
- 2) координирања активности и сарадње између привредних и других субјеката у туризму који непосредно и посредно делују на унапређењу развоја и промоцији туризма и на програмима едукације и усавршавања вештина запослених у туризму;
- 3) доношења годишњег програма рада и плана промотивних активности у складу са Стратегијским маркетинг планом, плановима и програмима ТОС-а;
- 4) обезбеђивања и унапређивања информативно-пропагандног материјала којим се промовишу туристичке вредности јединице локалне самоуправе (штампане публикације, аудио и видео промотивни материјал, on line средства промоције – интернет презентација, друштвене мреже и пратеће дигиталне активности, сувенири, итд.);
- 5) прикупљања и објављивања информација о целокупној туристичкој понуди на својој територији, као и друге послове од значаја за промоцију туризма;
- 6) организовања и учешћа у организацији туристичких, научних, стручних, спортских, културних и других скупова и манифестација;
- 7) организовања туристичко-информативних центара (за прихват туриста, пружање бесплатних информација туристима, прикупљање података за потребе информисања туриста, упознавање туриста са квалитетом туристичке понуде, упознавање надлежних органа са притужбама туриста и др.);

- 8) управљача туристичког простора;
- 9) посредовања у пружању услуга у домаћој радиности и сеоском туристичком домаћинству;
- 10) подстицања реализације програма изградње туристичке инфраструктуре и уређења простора;
- 11) израде, учешћа у изради, као и реализације домаћих и међународних пројеката из области туризма;
- 12) припреме и прикупљања података, састављање упитника, анализа и других информација;
- 13) у вези са обављањем привредне делатности, као и друге активности у складу са законом, оснивачким актом и статутом.

Туристичка организација јединица локалне самоуправе, односно правно лице из става 2. овог члана је дужно да годишњи програм рада и план промотивних активности из става 3. тачка 3) овог члана, пре њиховог усвајања, достави ТОС-у на прибављање претходне сагласности у делу плана промотивних активности.

Ако туристичка организација јединица локалне самоуправе, односно правно лице из става 2. овог члана не поступи на начин из става 4. овог члана, не могу у години, на коју се програм рада и план промотивних активности односи, код Министарства да остваре право на подстицајна средства из члана 28. овог закона.

Одредбе става 3. овог члана сходно се примењују на туристичку организацију регије.

Члан 42.

Директор туристичке организације јединице локалне самоуправе мора да поседује:

- 1) стечено високо образовање на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету;
- 2) радно искуство од четири године, од чега најмање две године на руководећим пословима;
- 3) активно знање најмање једног страног језика.

Органи туристичке организације јединице локалне самоуправе јесу: управни одбор, надзорни одбор и директор.

У погледу броја чланова и послова управног и надзорног одбора, као и послова директора туристичке организације јединице локалне самоуправе сходно се примењују одредбе чл. 36, 37. и 38. овог закона.

Члан 43.

Туристичка организација јединице локалне самоуправе дужна је да на захтев Министарства и ТОС-а у року од 15 дана достави тражене податке, упитнике, анализе и друге информације из члана 41. става 3. тачка 12) овог закона.

Влада ближе уређује услове и критеријуме за оснивање туристичке организације јединице локалне самоуправе, као и услове под којима се послови из члана 41. став 3. овог закона могу поверити другом правном лицу.

4. Координација активности

Члан 44.

Туристичка организација, уз сагласност оснивача, у циљу планирања, координације и управљања туристичким активностима, може са другом туристичком организацијом, привредним друштвом, другим правним лицем и предузетником који обавља делатност из области саобраћаја, туризма, угоститељства, промета робе и услуга, културе, спорта, информисања, конгресних и сајамских активности, основати организацију за оперативне, маркетиншке и промотивне послове.

Делокруг рада и начин финансирања, као и међусобна права и обавезе туристичке организације и оснивача из става 1. овог члана уређују се уговором.

У случају из става 1. овог члана туристичка организација доставља Министарству обавештење.

5. Туристичка сигнализација

Члан 45.

Туристичке атракције као и садржаји туристичке понуде, обележавају се одговарајућим симболима и знацима (у даљем тексту: туристичка сигнализација).

Јединица локалне самоуправе стара се о месту постављања и начину истицања туристичке сигнализације у складу са овим законом и законом којим се уређује саобраћајна сигнализација.

Министар прописује садржину, услове и начин истицања туристичке сигнализације.

IV. ТУРИСТИЧКЕ АГЕНЦИЈЕ

Члан 46.

Туристичка агенција обавља делатност организовања, понуде, продаје и реализовања туристичких путовања, излета и пружање других услуга уобичајених у туристичком промету, у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона.

Делатност туристичке агенције обавља се у простору, односно месту пословања који испуњава прописане услове у погледу уређења и опремања.

Делатност туристичке агенције може се обављати повремено на сајмовима и на другим јавним манифестацијама, а најдуже 15 дана, под условима и на начин прописан овим законом и прописима донетим на основу овог закона.

Члан 47.

Делатност из члана 46. став 1. овог закона може да обавља привредно друштво, друго правно лице и предузетник ако је регистрован у одговарајућем регистру.

Удружење које обавља делатност из члана 46. став 1. овог закона дужно је да ту делатност упише у одговарајући регистар.

Предузетник не може да обавља делатност из члана 46. став 1. овог закона у периоду прекида обављања делатности.

Предузетник не може да отпочне са обављањем делатности из члана 46. став 1. овог закона пре датума назначеног као почетак обављања делатности, који је наведен у решењу Агенције за привредне регистре.

Члан 48.

Ако туристичка агенција обавља туристичку делатност у седишту, али не као претежну делатност, дужна је да за ту делатност региструје огранак, односно издвојено место, који се региструје у одговарајућем регистру.

Ако туристичка агенција обавља туристичку делатност ван седишта дужна је да за ту делатност у сваком простору, односно месту пословања региструје огранак, односно издвојено место, који се региструје у одговарајућем регистру.

Изузетно, туристичка агенција која повремено обавља туристичку делатност на начин прописан чланом 46. став 3. овог закона није дужна да за тај простор у коме обавља делатност образује огранак, односно издвојено место ван седишта.

1. Врсте туристичких агенција

Члан 49.

Према врсти послова које обављају туристичке агенције могу бити:

1) туристичка агенција организатор туристичког путовања (у даљем тексту: организатор путовања);

2) туристичка агенција посредник у продаји туристичког путовања (у даљем тексту: посредник).

2. Услови за обављање послова туристичке агенције

2.1. Техничка опремљеност

Члан 50.

Простор, односно место пословања туристичке агенције у коме се обавља туристичка делатност, мора да испуњава услове у погледу уређења и опремања.

Изузетно од става 1. овог члана простор, односно место пословања туристичке агенције, која продаје услуге искључиво електронским путем, не мора да испуњава услове у погледу уређења и опремања.

У случају из члана 46. став 3. овог закона туристичка агенција није дужна да за простор, односно место пословања у коме обавља туристичку делатност испуни услове у погледу уређења и опремања.

Министар прописује ближе услове у погледу уређења и опремања простора, односно места пословања, туристичке агенције у коме се обавља туристичка делатност.

2.2. Кадровска оспособљеност

Члан 51.

Туристичка агенција мора да има у сваком простору, односно месту пословања у коме обавља делатност туристичке агенције једно запослено лице, са пуним радним временом у својству руководиоца.

Лице из става 1. овог члана мора да:

- 1) зна српски језик;
- 2) активно зна најмање један страни језик;
- 3) има најмање вишу стручну спрему, односно стечено високо образовање на основним академским студијама у обиму од најмање 180 ЕСПБ бодова, основним струковним студијама, односно на студијама у трајању од три године, за рад код организатора путовања;
- 4) има најмање средње образовање у четворогодишњем трајању туристичког, економског или другог друштвеног смера за рад код посредника;
- 5) има радно искуство у туристичкој делатности у трајању од:
  - (1) три године за рад код организатора путовања;
  - (2) једне године за рад код посредника.

Запослено лице које је у непосредном контакту са странкама мора да има најмање средње образовање у четворогодишњем трајању и да познаје најмање један страни језик.

У случају из члана 46. става 3. овог закона туристичка агенција није дужна да за тај простор у коме обавља туристичку делатност испуни услове прописане ставом 1. овог члана.

3. Послови туристичких агенција

Члан 52.

Туристичка агенција обавља послове:

- 1) организовања, реализовања и продаје туристичких путовања у земљи и у иностранству;
- 2) организовања, реализовања и продаје путовања ученика и студената у иностранство ради учења страног језика или стручног усавршавања са могућношћу обављања привремених и повремених послова;
- 3) продаје и посредовања у продаји туристичких путовања;
- 4) прихвата, превоза и трансфера путника;
- 5) организовања излета, туристичких разгледања, забавних програма, као и посредовања у организовању скупова, сајмова, манифестација и спортских приредби;
- 6) пружања, односно, посредовања у пружању услуга туристичких водича, туристичких пратилаца, локалних туристичких водича и туристичких аниматора;
- 7) прибављања путних исправа, резервације и продаје путних карата у име и за рачун домаћих и страних превозника;
- 8) резервације туристичких, угоститељских и других услуга у вези са путовањем и боравком путника;
- 9) посредовања у продаји угоститељских или туристичких услуга;
- 10) посредовања у изнајмљивању моторних возила;
- 11) резервације и продаје карата за спортске, културне и друге приредбе и манифестације;
- 12) заступања у осигурању путника и пртљага у складу са законом којим се уређује осигурање;
- 13) продаје туристичких публикација и др.;
- 14) мењачке послове на основу овлашћења надлежног органа у складу са прописима који уређују девизно пословање;
- 15) друге послове уобичајене у туристичком промету.

Члан 53.

Организатор путовања може да обавља послове из члана 52. овог закона, ако испуњава услове прописане овим законом.

Организатор путовања може да обавља послове из члана 52. тач. 1) и 2) овог закона, ако има прописану лиценцу за организовање туристичког путовања (у даљем тексту: лиценца).

Посредник може да обавља послове из члана 52. тач. 3)–15) овог закона, ако испуњава услове прописане овим законом.

4. Лиценца

Члан 54.

Лиценца из члана 53. става 2. овог закона се рангира у различите категорије.

На захтев подносиоца Регистратор туризма решењем издаје лиценцу, са роком важења од три године, од дана издавања решења подносиоцу захтева које нарочито садржи: пуно пословно име, матични број и седиште.

Уз захтев за издавање лиценце подносилац прилаже доказе о испуњености прописаних услова за одређену категорију лиценце.

Регистровани подаци се објављују на интернет страници Агенције за привредне регистре истог дана када је донето решење о издавању лиценце.

Агенција за привредне регистре је дужна је да на захтев Министарства у року од 15 дана достави податке о туристичким агенцијама, издатој категорији лиценце организатора путовања, року важења лиценце, гаранцији путовања и др.

Против решења из става 2. овог члана може се изјавити жалба министру, у року и на начин прописан законом којим се уређује поступак регистрације у Агенцији за привредне регистре.

Министарство може податке о туристичким агенцијама, издатој категорији лиценце организатора путовања, року важења лиценце, гаранцији путовања и др, да учини јавно доступним, објављивањем на сајту Министарства.

Члан 55.

Лиценца, као и промена категорије лиценце се може обновити на начин и под условима под којима се издаје, с тим да се захтев за обнављање лиценце мора поднети најкасније 35 дана пре истека рока важења лиценце.

На захтев организатора путовања Регистратор туризма издаје свечану форму лиценце.

На питања која се односе на поступак издавања лиценце, поступање по непотпуном и неразумљивом захтеву за издавање лиценце и промену података регистрованих у Регистру туризма која овим законом нису посебно

уређена сходно се примењују одговарајуће одредбе закона којим се уређује регистрација привредних субјеката, а уколико тим законом нису уређена поједина питања сходно се примењују одговарајуће одредбе закона којим се уређује управни поступак.

Члан 56.

Министар ближе прописује услове и начин рангирања лиценце организатора путовања у различите категорије, начин промене категорије лиценце, садржину захтева за издавање и обнављање лиценце, као и услове и начин издавања свечане форме лиценце.

4.1. Услови за издавање лиценце

Члан 57.

Лиценца се издаје привредном друштву, другом правном лицу или предузетнику:

- 1) који има запослено најмање једно лице у својству руководиоца, које испуњава услове из члана 51. став 2. овог закона;
- 2) који се не налази у поступку стечаја или ликвидације;
- 3) коме у претходних 36 месеци није одузета лиценца;
- 4) чији оснивачи или лица која након оснивања приступе привредном друштву нису физичка лица којима је као предузетницима одузета лиценца, односно која су директно или индиректно имала контролно учешће у капиталу привредног друштва коме је одузета лиценца;
- 5) коме није изречена заштитна мера забране обављања делатности, за време док забрана траје, нити је одговорном лицу изречена мера безбедности забране вршења делатности, позива и дужности;
- 6) који има депонована средства код банке, са прописаним износом у зависности од категорије лиценце (у даљем тексту: депозит);
- 7) који има прописану гаранцију путовања за случај инсолвентности и ради накнаде штете путнику настале неиспуњењем, делимичним испуњењем или неуредним испуњењем уговорних обавеза (у даљем тексту: гаранција путовања).

4.2. Гаранција путовања

Члан 58.

Гаранцијом путовања услед инсолвентности организатора путовања посебно се обезбеђују трошкови нужног смештаја, исхране и повратка путника са путовања у место поласка у земљи и иностранству, као и сва настала потраживања путника.

Гаранцијом путовања ради накнаде штете обезбеђује се накнада штете која се проузрокује путнику неиспуњењем, делимичним испуњењем или

неуредним испуњењем обавеза организатора путовања, које су одређене општим условима и програмом путовања.

Члан 59.

Корисник гаранције путовања је лице које у складу са овим законом има право на накнаду трошкова, и то:

- 1) лице које је измирило трошкове нужног смештаја, исхране и повратка путника са путовања у место поласка;
- 2) путник у случају неиспуњења, делимичног испуњења или неуредног испуњења обавеза организатора путовања, које су одређене општим условима и програмом путовања.

Члан 60.

Гаранцију путовања у прописаном износу, као и прописан депозит у зависности од категорије лиценце, организатор путовања мора да има за све време трајања лиценце.

Гаранцијом путовања не могу се ограничити права лица из члана 59. овог закона на накнаду у складу са овим законом.

Сва туристичка путовања продата у периоду трајања лиценце и издате гаранције путовања обезбеђују се из те гаранције, без обзира на период реализације туристичког путовања.

Члан 61.

Министар ближе прописује врсту, висину и услове гаранције путовања, висину депозита, у зависности од категорије лиценце, начине активирања, намену средстава, као и друге услове које мора да испуни организатор путовања.

4.3. Престанак важења лиценце

Члан 62.

Лиценца престаје да важи:

- 1) истеком рока за који је издата;
- 2) на основу захтева носиоца лиценце;
- 3) одузимањем лиценце;
- 4) престанком привредног друштва, предузетника, другог правног лица услед чега се то правно лице или предузетник брише из одговарајућег регистра.

Захтев из става 1. тачка 2) овог члана подноси се Регистратору туризма.

Престанком важења лиценце Регистратор туризма брише организатора путовања из Регистра туризма без доношења посебног акта.

4.4. Одузимање лиценце

Члан 63.

Лиценца се одузима организатору путовања ако:

- 1) у периоду важења лиценце престане да испуњава услове из члана 57. тач. 2), 5), 6) и 7) овог закона;
- 2) у периоду важења лиценце престане да испуњава услове за категорију лиценце, која му је одређена решењем Регистратора туризма;
- 3) поступи супротно члану 68. став 1. тач. 3), 4), 5), 6) и 9) овог закона;
- 4) наступе теже последице по здравље путника због пропуста организатора путовања;
- 5) су у току једне године донета два правоснажна решења о забрани обављања делатности из члана 122. став 1. овог закона.

Лиценца се одузима решењем које доноси министар и које се доставља Регистру туризма.

На основу решења из става 2. овог члана, Регистратор туризма брише организатора путовања из Регистра туризма без доношења посебног акта.

Решење из става 2. овог члана коначно је.

Након одузимања лиценце организатор путовања може да реализује само претходно продата путовања, ако је за та путовања обезбеђена прописана гаранција путовања, као и доказ да је обезбеђено извршење услуга из члана 67. став 1. тачка 4) овог закона и ако се путник писаним путем са тим сагласи.

Министарство може податке о туристичким агенцијама којима је одузета лиценца да учини јавно доступним, објављивањем на сајту Министарства.

5. Продаја туристичког путовања

Члан 64.

Туристичка агенција је дужна да продаје туристичко путовање по продајној цени, која се исказује у јединственом износу.

Продајна цена је уговорена цена туристичког путовања која мора да садржи све оне трошкове, који чине неодвојив део неопходан за реализацију тог путовања.

Организатор путовања може захтевати повећање уговорене цене само ако је после закључења уговора дошло до промена у курсу размене валуте или до промене у тарифама превозника, које утичу на цену путовања.

У смислу става 3. овог члана под променом цене подразумева се промена цене горива, промена цене аеродромске таксе, увођење нових такси или измене постојећих.

У случају из ст. 3. и 4. овог члана туристичка агенција је дужна да промену уговорене цене образложено документује.

Издвојени обрачун или наплата појединачних услуга једног истог туристичког путовања не ослобађа туристичку агенцију или друго лице од обавезе поседовања лиценце и других услова прописаних овим законом.

Организатор путовања може да продаје туристичко путовање преко посредника са којим има закључен уговор о посредовању и који је регистрован у Регистру туризма.

Туристичка агенција је дужна да продаје туристичко путовање, односно туристичку услугу, сагласно члану 67. став 1. тачка 4) овог закона, нарочито у погледу капацитета, нивоа комфора, услова смештаја, превоза и др.

Члан 65.

Туристичка агенција која продаје услугу путнику електронским путем послује у складу са овим законом и прописима којим се уређује електронска трговина.

Туристичка агенција из става 1. овог члана дужна је да испуни посебне услове, као и да електронску продају туристичког путовања, излета и других услуга у туризму врши на прописан начин.

Туристичка агенција из става 2. овог члана мора да има регистрован национални интернет домен Републике Србије преко кога продаје услуге.

Туристичка агенција из става 1. овог члана на својој интернет страници, односно веб презентацији мора видно да објави следеће податке:

- 1) пословно име и матични број;
- 2) адресу, седиште, односно огранак или издвојено место;
- 3) контакт податке (телефон, е-mail адреса и др.);
- 4) број и категорија лиценце;
- 5) гаранцију путовања, осигуравача, рок важења гаранције, као и висину депозита;
- 6) опште услове путовања;
- 7) програм путовања који се продаје, са прописаним елементима;
- 8) име и презиме и контакт лица задуженог за пријем рекламације;
- 9) број текућег рачуна туристичке агенције.

Ако туристичка агенција посредством друштвених мрежа, других сајтова и сл., даје обавештење о туристичком путовању, излету и другим услугама које пружа, дужна је да испуни услове из става 4. овог члана.

Министар прописује услове које треба да испуни туристичка агенција која продаје услуге посредством интернета, као и начин електронске продаје туристичког путовања, излета и других услуга у туризму.

Члан 66.

Када туристичка агенција продаје туристичко путовање које је сачинио организатор путовања који нема седиште у Републици Србији, та агенција се сматра организатором путовања.

Изузетно од става 1. овог члана званични дистрибутер са седиштем у Републици Србији, који испуњава услове прописане овим законом сматра се организатором путовања.

6. Обавезе туристичке агенције

Члан 67.

Туристичка агенција је дужна да:

- 1) на улазу у седиште видно истакне пословно име и матични број, а на улазу у огранак, односно издвојено место, пословно име, седиште, матични број и назив или ознаку огранка, односно издвојеног места;
- 2) на улазу у туристичку агенцију видно истакне ознаку организатора путовања са категоријом лиценце, односно ознаку посредника, као и радно време и да га се у свом пословању придржава;
- 3) сваку промену регистрованог податка о седишту и огранку, односно издвојеном месту пријави одговарајућем регистру у року од седам дана;
- 4) за услуге које продаје поседује уговор, неки други документ или писану потврду трећих лица којима је поверено извршење тих услуга;
- 5) у случају када нуди појединачну услугу објави услове, садржај и цену те услуге (визирање, резервације, улазнице и сл.);
- 6) се придржава објављених услова и садржаја из тачке 5) овог става;
- 7) се придржава истакнутих, односно објављених цена;
- 8) у прописаном облику, садржини и начину води евиденцију уговора о посредовању, као и уговора закључених са трећим лицима којима је поверено извршење услуга из програма путовања;
- 9) у прописаном облику, садржини и начину води евиденцију програма путовања;
- 10) у прописаном облику, садржини и начину дневно води евиденцију продатих туристичких путовања;
- 11) уручи путнику уговор, односно потврду о продаји туристичке услуге;
- 12) изда путнику прописани рачун, карту или други документ са бројем и датумом, којим се потврђује пријем уплате;

- 13) уручи путнику или већем броју лица потврду о гаранцији путовања, са подацима потребним за њено активирање, коју издаје на прописан начин;
- 14) у погледу евиденције продатог туристичког путовања, односно издате гаранције путовања поступи на прописан начин;
- 15) у погледу ближих услова и начина уплате средстава од продатог туристичког путовања, начина уређивања међусобних односа организатора путовања, посредника и путника, поступи на прописан начин;
- 16) на истинит, јасан, разумљив и необмањујући начин, обавештава корисника услуге о услузи коју нуди, у погледу начина, времена пружања услуге, реализације, цене, посебних погодности, других трошкова и сл.;
- 17) у периоду од две године чува сву документацију у вези са продатим туристичким путовањима (општи услови, програм путовања, потврда о путовању, издате гаранције путовања, уговори са трећим лицима, уговори о посредовању, прописане евиденције и др.);
- 18) приликом електронске продаје туристичког путовања, излета и других туристичких услуга у погледу ближих услова, начина и садржине, као и других услова поступа на прописан начин;
- 19) кориснику услуге омогући подношење рекламације;
- 20) скраћенице DMC и PCO користи под прописаним условима;
- 21) у свим пословима поступа са пажњом доброг привредника.

Туристичка агенција, која није регистрована код Агенције за привредне регистре је дужна да промену регистрованог податка из става 1. тачка 3) овог члана пријави и Регистру туризма.

Уговори и документација из става 1. тачка 4) овог члана, као и уговор о организовању путовања морају бити на српском језику или двојезични од којих је један српски језик.

Изузетно уговори и документација из става 3. овог члана могу бити на страном језику али је туристичка агенција дужна да обезбеди њихов превод, оверен од стране овлашћеног лица.

Подаци садржани у уговору о организовању путовања морају да буду истинити.

Документација из става 1. тачка 17) овог члана може се чувати на трајном носачу записа.

Туристичка агенција уноси податке из евиденције у централни информациони систем у области угоститељства и туризма, у складу са законом којим се уређује угоститељство.

Организатор путовања је дужан да:

- 1) сваку промену података из члана 57. тач. 1), 5), 6) и 7) овог закона пријави Регистру туризма у року од седам дана;
- 2) утврди опште услове путовања и да изради програм путовања у писаној форми (штампаној, електронској или на трајном носачу записа) и да их се придржава;
- 3) продаје програм путовања који је припремљен на основу закљученог уговора са трећим лицима, којима је поверено извршење услуга из тог програма путовања;
- 4) за сваког путника, односно уговорено туристичко путовање обезбеди гаранцију путовања;
- 5) у прописаном облику, садржини и начину води евиденцију издатих гаранција путовања;
- 6) у случају отказа путовања од стране организатора путовања путнику изврши повраћај уплаћених средстава у року од 15 дана;
- 7) путнику врати разлику између уговорене цене путовања и цене путовања снижене сразмерно неизвршењу или непотпуном извршењу услуга у року од 15 дана, у случају неизвршења или непотпуног извршења услуга обухваћених програмом путовања, на прописан начин;
- 8) путнику врати уплаћена средства у случају отказа путовања од стране путника, у висини одређеној општим условима путовања, у року од 15 дана од дана отказа путовања;
- 9) обезбеди смештај путника за све време трајања путовања;
- 10) обезбеди повратак путника на одредиште;
- 11) се стара да путници не буду неоправдано задржани на путовању дуже него што је предвиђено програмом путовања;
- 12) ангажује током целог туристичког путовања најмање једног туристичког пратиоца или туристичког водича за туристичку групу, а по превозном средству којим се обавља услуга превоза;
- 13) ангажује представника на туристичкој дестинацији за туристичку групу, ако на дестинацији нису ангажована лица из тачке 12) овог става;
- 14) за оне путнике, који не чине туристичку групу, омогући контакт за хитне случајеве са одређеним локалним представником или агенцијом;
- 15) за пружање услуге туристичког водича, туристичког пратиоца или локалног туристичког водича, ангажује лице које испуњава услове из члана 89. став 1. и члана 96. став 1. овог закона;

16) за представника на туристичкој дестинацији ангажује лице које испуњава услове из члана 102. овог закона.

Организатор путовања је одговоран за реализацију туристичког путовања.

У случају промене услова прописаних за категорију издате лиценце организатор путовања је дужан да обезбеди нову лиценцу, са прописаном висином гаранције путовања и прописаним депозитом.

Члан 69.

Министар прописује облик, садржину и начин вођења евиденције уговора о посредовању, као и уговора закључених са трећим лицима којима је поверено извршење услуга из програма путовања, евиденције програма путовања, продатих туристичких путовања, издатих гаранција путовања, уношење података у централни информациони систем у области угоститељства и туризма, као и начин достављања података из евиденција од стране туристичке агенције.

Министар прописује ближе услове које треба да испуни дестинацијска менаџмент компанија (DMC) и професионални организатор конгреса (PCO), начин рада, организовања, као и услове и поступак за остваривање права на коришћење скраћеница DMC и PCO.

7. Општи услови путовања, програм путовања и уговор о посредовању

Члан 70.

Организатор путовања је дужан да опште услове путовања утврди у складу са овим законом, а на питања која нису посебно уређена овим законом сходно примени одговарајуће одредбе закона којим се уређује заштита потрошача и закона којим се уређују облигациони односи.

Ништаве су одредбе уговора о организовању путовања којима се искључује или смањује одговорност организатора путовања.

Члан 71.

Општим условима путовања уређују се права и обавезе организатора путовања и права и обавезе путника.

Општи услови путовања нарочито садрже:

- 1) право организатора путовања на накнаду стварних трошкова ако је путник одустао од уговора због околности које није могао избећи или отклонити и које би да су постојале у време закључења уговора представљале оправдан разлог да не закључи уговор;
- 2) право организатора путовања на накнаду административних трошкова када је путник обезбедио одговарајућу замену или је замену нашао сам организатор;

- 3) право организатора путовања на накнаду административних трошкова када је путник благовремено, пре рока предвиђеног општим условима путовања, отказао туристичко путовање;
- 4) одговорност организатора путовања када извршење услуга из програма путовања повери трећим лицима;
- 5) права путника за случај отказа путовања;
- 6) услове за измену уговора о организовању путовања, пре отпочињања путовања;
- 7) податке о гаранцији путовања, односно информације о осигураним случајевима и инструментима обезбеђења, начину њиховог активирања, као и податке о висини депозита;
- 8) поступак, рокове и обавезе организатора путовања у вези са рекламацијом путника због отказа путовања, неизвршења или непотпуног извршења услуга обухваћених програмом путовања.

Изузетно од става 2. тачка 2) овог члана ако лице коме је поверена услуга превоза захтева накнаду за промену имена путника или поништавање карте и издавање нове, организатор путовања има право и на накнаду тих трошкова.

Право на накнаду из става 3. овог члана организатор путовања остварује само у случају када се ти трошкови образложено документују.

Подаци о гаранцији путовања, односно информације о осигураним случајевима и инструментима обезбеђења, као и начину њиховог активирања морају бити посебно истакнути.

У случају измене битних елемената уговора о организовању путовања, које је путник прихватио, туристичка агенција је дужна да нова документа уговора о организовању путовања уручи путнику на начин прописан чланом 76. став 1. овог закона, уз потврду пријема.

Документа из става 6. овог члана, сматраће се новим уговором о организованом путовању.

Члан 72.

Програм путовања туристичке агенције нарочито садржи:

- 1) редни број и назив програма путовања из прописане евиденције;
- 2) назив организатора путовања, пословно име, седиште и матични број;
- 3) број и категорију лиценце;
- 4) место, датум и време почетка и завршетка путовања, опис одредишта путовања и периоде боравка са датумима ако је боравак у деловима;
- 5) податке о врсти превоза и својствима превозног средства које се користи;

- 6) податке о смештајном објекту (врста, назив и категорија према важећим прописима земље у којој се објекат налази, садржаје које објекат има и др.);
- 7) податке о смештајној јединици (соба, студио, апартман) опремљеност, ниво комфора и услуга, као и остале карактеристике;
- 8) податке о броју и врсти лежаја у смештајној јединици, као и друге карактеристике услова смештаја;
- 9) податке о броју ноћења, врсти и броју услуга и укупном броју дана туристичког путовања;
- 10) број, врсту и начин услуживања obroka;
- 11) продајну цену туристичког путовања са услугама, које су обухваћене том ценом, као и услове за промену цене из члана 64. ст. 3. и 4. овог закона;
- 12) цену оних факултативних услуга, које нису обухваћене продајном ценом;
- 13) начин и динамику плаћања;
- 14) посебне обавезе путника које су услов за реализацију путовања (здравствене, царинске и граничне формалности, административне и визне, као и документа и рокови неопходни за прибављање виза и сл.);
- 15) минимални број путника, ако је то услов за реализацију путовања и крајњи рок за обавештавање путника за случај отказивања.

Туристичка агенција је дужна да након израде програма путовања из става 1. овог члана исти нумерише, овери и одложи по хронолошком реду у посебан регистар.

Приликом израде документа, који под истим називом и за исту дестинацију садржи више различитих програма путовања у погледу врсте смештајног објекта, услова смештајне јединице, превозног средства, термина и др. нумерација се може вршити истим бројем.

Посебан регистар из става 2. овог члана може се водити на начин прописан чланом 67. став 6. овог закона.

Туристичка агенција након продатог туристичког путовања у програму путовања не може да врши измене елемената из става 1. овог члана.

Назив туристичког путовања не може да садржи речи из програма путовања које се односе на факултативну услугу.

Ако услуга из програма туристичког путовања (присуство уметничким, културним, спортским и другим манифестацијама) чини сврху путовања, туристичка агенција је дужна да обезбеди извршење услуге.

Туристичка агенција може путнику да стави на располагање брошуру, која мора да садржи истините податке.

Члан 73.

Туристичка агенција је дужна да приликом продаје туристичког путовања поред општих услова путовања и програма путовања путнику уручи потврду о путовању.

Потврда о путовању, поред података о организатору путовања (назив, пословно име, седиште, матични број, број и категорију лиценце и сл.), садржи податке о путнику (име, презиме, адреса и контакт податак), дестинацији, називу смештајног објекта, датуму почетка и завршетка путовања, броју ноћења, врсти и броју услуга, укупном броју дана туристичког путовања, податке о врсти превоза, продајној цени, као и цени оних услуга које не чине обавезни елеменат програма путовања и др.

Потврда о путовању садржи место, датум издавања, као и потписе уговорних страна.

Потврда о путовању мора да садржи и податке о гаранцији путовања са подацима потребним за њено активирање.

Ако је пре издавања потврде о путовању путнику уручен програм путовања у коме се налазе подаци о организатору путовања из става 2. овог члана, потврда о путовању не мора да садржи и те податке.

Организатор путовања одговара за сву штету коју друга страна претрпи због неиздавања потврде о путовању или њене нетачности.

Члан 74.

Текст уговора о организовању путовања, односно општи услови путовања, програм путовања и потврда о путовању, морају да буду штампани словним знацима и бројевима који су једнаке величине али не мањим од стандардне величине 12, очигледно јасног и читљивог фонта (Times New Roman, Arial, Calibri и сл.).

Члан 75.

Приликом продаје туристичког путовања туристичка агенција може понудити путнику осигурање од последица несрећног случаја и болести, оштећења и губитка пртљага, добровољно здравствено осигурање за време трајања туристичког путовања, осигурање од отказа путовања, као и друге видове осигурања путника.

У случају из става 1. овог члана туристичка агенција је дужна да путнику да информацију о условима и цени осигурања.

Туристичка агенција која закључи полису осигурања не може од путника да наплати износ премије осигурања увећан за износ провизије.

Туристичка агенција је дужна да у случају из ст. 1–3. овог члана поступи сагласно одредбама закона којим се уређује осигурање.

Члан 76.

Туристичка агенција је дужна да сва документа из уговора о организованом путовању уручи путнику непосредно, електронским путем или на трајном носачу записа, уз потврду путника о пријему тих докумената (потписом или електронским путем).

Пре отпочињања туристичког путовања туристичка агенција је дужна да путнику непосредно, електронским путем или на трајном носачу записа да податке о лицу на дестинацији овлашћеном за пружање обавештења и упутстава и заштите права путника за све време трајања туристичког путовања (име и презиме, контакт телефон и e-mail адреса), односно контакт податке о локалном представнику или агенцији из члана 68. став 1. тачка 13) овог закона, као и друга важна обавештења.

Члан 77.

У случају да је туристичка агенција престала да обавља послове организатора туристичког путовања (истицање рока важења лиценце, престанак рада, решење о забрани обављања делатности и сл.), а нису реализована сва претходно продата туристичка путовања, иста се могу реализовати на начин прописан одредбама члана 63. став 5. овог закона.

Члан 78.

У случају неизвршења или непотпуног извршења услуга обухваћених програмом путовања путник може да изјави рекламацију у року од месец дана од дана настанка неправилности или 15 дана од дана завршетка путовања.

Организатор путовања је дужан да без одлагања отклони свако одступање од продатог туристичког путовања, односно да најкасније у року од осам дана од дана пријема рекламације писаним или електронским путем одговори путнику на изјављену рекламацију.

Начин подношења рекламације, поступање по поднетој рекламацији и др. туристичка агенција води у складу са прописима, којима се уређује област заштите потрошача.

Члан 79.

Одредбе закона у делу општих услова путовања, програма путовања, његове организације и реализације, потврде о путовању, продајне цене, отказа, рекламације и евиденције и друго односе се и на излете.

Туристичка агенција је дужна да у програм путовања за организовање излета посебно истакне обавештење да за излет није обезбеђена заштита у погледу гаранција путовања.

8. Обавезе посредника

Члан 80.

Пре отпочињања обављања делатности посредник је дужан да се региструје у Регистру туризма.

На захтев привредног друштва, другог правног лица или предузетника, Регистратор туризма издаје решење о регистрацији у Регистру туризма.

Решење из става 2. овог члана нарочито садржи: пуно пословно име, матични број и седиште.

Регистровани подаци се објављују на интернет страници Агенције за привредне регистре истог дана када је донето решење о регистрацији.

Против решења из става 2. овог члана може се изјавити жалба министру, у року и на начин прописан законом којим се уређује поступак регистрације у Агенцији за привредне регистре.

Члан 81.

Посредник може да продаје само туристичко путовање организатора путовања са којим има закључен уговор о посредовању.

Посредник продаје туристичко путовање у име и за рачун организатора путовања.

Посредник је дужан да продаје туристичко путовање под истим условима као и организатор путовања.

Посредник који је путнику продао туристичко путовање дужан је да поступи на начин прописан чланом 76. овог закона.

Посредник не може уступити право продаје туристичког путовања другој туристичкој агенцији.

Члан 82.

Посредник који продаје туристичко путовање организатора путовања дужан је да у програму путовања и потврди о путовању назначи својство у коме наступа, број и категорију лиценце организатора путовања, као и број рачуна организатора путовања.

Посредник је дужан да о продатом туристичком путовању из става 1. овог члана, без одлагања, а најкасније на крају радног дана, на прописан начин обавести организатора путовања.

Члан 83.

Министар прописује ближе услове и начин уплате средстава од продатог туристичког путовања, начин уређивања међусобних односа организатора путовања и посредника, као и однос организатора путовања и посредника према путнику.

Релевантне податке из коначних решења о туристичкој агенцији и врсти прекршаја донетих на основу овлашћења из овог закона, као и податке о правноснажним пресудама судских органа, Министарство може да учини јавно доступним, објављивањем на сајту Министарства.

Подаци из става 2. овог члана објављују се на период од шест месеци.

9. Туристичка путовања за сопствене потребе

Члан 84.

Синдикалне организације, удружења пензионера, феријалне, студентске, извиђачке и планинарске организације и установе социјалне и дечје заштите, као и друга удружења и организације (у даљем тексту: организација), могу само за своје чланове, односно кориснике, у складу са својим статутом, организовати путовање за сопствене потребе или излет (у даљем тексту: путовање), без сврхе стицања добити.

Организација је дужна да утврди годишњи план путовања (у даљем тексту: план путовања) и достави га туристичкој инспекцији, у року од седам дана, од дана усвајања.

План путовања који није достављен туристичкој инспекцији сматраће се као да није ни донет.

План путовања актом усваја надлежни орган организације, утврђен статутом.

Члан 85.

Организација која је утврдила план путовања дужна је да истовремено са планом путовања достави туристичкој инспекцији податке који су неопходни за њену идентификацију, статут, податке о броју чланова као и акт из члана 84. става 4. овог закона.

У случају промене плана путовања организација је дужна да нови план путовања достави туристичкој инспекцији најкасније пет дана од дана усвајања тог плана.

У случају промене докумената и података из става 1. овог члана организација је дужна да нова документа и податке достави туристичкој инспекцији најкасније пет дана од дана настанка промене.

Члан 86.

Организација може да реализује само она путовања која су предвиђена планом путовања и којима се остварују циљеви утврђени оснивачким актом, односно статутом.

Организација је дужна да свако путовање пријави туристичкој инспекцији, најкасније пет радних дана пре отпочињања путовања.

Уз пријаву из става 2. овог члана организација је дужна да достави програм путовања са битним елементима из члана 72. став 1. овог закона, списак путника са доказом о чланству и др.

Организација је дужна да у програму путовања посебно истакне обавештење да за путовање није обезбеђена заштита у погледу гаранција путовања.

Путовање се не може јавно оглашавати и рекламирати, осим давања обавештења члановима односно корисницима.

Члан 87.

Организација је дужна да води евиденцију уговора о путовању и података из уговора закључених са трећим лицима којима је поверено извршење услуга превоза, смештаја, услуга туристичких професија и других услуга из програма путовања.

Организација је дужна да за свако путовање води и евиденцију која нарочито садржи:

- 1) податке о путнику (име, презиме, број чланске карте са датумом издавања и контакт податке);
- 2) место, датум и време почетка и завршетка путовања, опис одредишта путовања и периоде боравка са датумима;
- 3) податке о врсти превоза и својствима превозног средства које се користи;
- 4) податке о смештајном објекту (врста и назив, локација и категорија према важећим прописима земље у којој се објект налази и садржаје које објект има);
- 5) податке о броју ноћења, врсти и броју услуга и укупном броју дана путовања;
- 6) продајну цену путовања са услугама, које су обухваћене том ценом;
- 7) цену оних факултативних услуга, које нису обухваћене продајном ценом;
- 8) начин и динамику плаћања путовања;
- 9) циљ и сврху путовања, усаглашени са актом о оснивању, односно статутом.

Евиденције из ст. 1. и 2. овог члана воде се по начелима уредности и тачности, на начин који не дозвољава брисање унетих података и којим се омогућава увид у податке по хронолошком реду.

Уговори и документација из става 1. овог члана морају бити на српском језику или двојезични од којих је један српски језик.

Изузетно уговори и документација из става 1. овог члана могу бити на страном језику али је организација дужна да обезбеди њихов превод, оверен од стране овлашћеног лица.

Подаци садржани у уговору из става 1. овог члана морају бити истинити.
Документација из ст. 1. и 2. овог члана може се чувати на трајном носачу записа.

Члан 88.

Путовање које није у плану путовања или подаци о путовању који нису евидентирани на начин из члана 87. ст. 1. и 2. овог закона, а имају елементе туристичког путовања у смислу овог закона сматраће се туристичким путовањем, за чије је организовање и реализовање потребна лиценца из члана 54. овог закона.

V. УСЛУГЕ У ТУРИЗМУ

1. Услуге туристичких професија

1.1. Услуге туристичког водича, локалног туристичког водича, туристичког пратиоца, туристичког аниматора и представника на туристичкој дестинацији

Члан 89.

Туристички водич и туристички пратилац је држављанин Републике Србије који мора да има положен стручни испит за туристичког водича и туристичког пратиоца у складу са овим законом.

Поред услова из става 1. овог члана, туристички водич и туристички пратилац мора да:

- 1) зна српски језик;
- 2) има најмање средње образовање у четворогодишњем трајању;
- 3) активно зна најмање један страни језик.

Лице које има положен стручни испит за туристичког водича може да обавља и послове туристичког пратиоца.

Страни језик из става 2. тачка 3) овог члана не може бити српски језик.

Туристички водич који зна знаковни језик није дужан да испуњава услов из става 2. тачка 3) овог члана.

Знаковни језик ће се сматрати страним језиком из става 2. тачка 3) овог члана.

Члан 90.

Туристичким водичем и туристичким пратиоцем, у смислу овога закона, сматра се и држављанин државе чланице Европске уније и европског економског простора који мора да има положен стручни испит за туристичког водича и туристичког пратиоца у складу са овим законом.

Стручни испит за туристичког водича и туристичког пратиоца полаже се на српском језику пред комисијом коју образује министар.

Стручни испит за туристичког водича и туристичког пратиоца може да полаже и држављанин државе чланице Европске уније и европског економског простора, под условима и на начин прописан овим законом.

Члан 91.

Трошкове полагања стручног испита из члана 89. става 1. овог закона, као и трошкове издавања уверења и легитимације сноси лице које полаже стручни испит.

Средства од наплаћене таксе на име трошкова из става 1. овог члана приход су буџета Републике Србије.

Трошкови организације полагања практичног дела стручног испита, које сноси лице које полаже стручни испит, не сматрају се средствима из става 2. овог члана.

Министарство издаје уверење о положеном стручном испиту за туристичког водича, односно за туристичког пратиоца, као и легитимацију која се издаје са роком важења десет година.

Туристички водич и туристички пратилац при пружању услуга мора да има код себе одговарајућу и важећу легитимацију и да је носи на прописан начин.

Легитимација из става 5. овог члана нарочито садржи име и презиме, број легитимације, датум издавања, као и датум важења легитимације.

Члан 92.

Туристички водич може бити запослен на пословима руководиоца из члана 51. став 1. овог закона и то за рад код:

- 1) организатора путовања, ако има најмање вишу стручну спрему, односно стечено високо образовање на основним академским студијама у обиму од најмање 180 ЕСПБ бодова, основним струковним студијама, односно на студијама у трајању од три године и има положен стручни испит за туристичког водича најмање пет година;
- 2) посредника, ако има најмање средње образовање у четворогодишњем трајању и има положен стручни испит за туристичког водича најмање три године.

Туристички водич пружа услуге преко привредног друштва, другог правног лица, предузетника и преко удружења туристичких водича, на основу уговора.

У случају из става 2. овог члана привредно друштво, друго правно лице, предузетник или удружење туристичких водича након извршене услуге кориснику услуге издаје прописан рачун.

Члан 93.

Не сматра се туристичким водичем стручно лице које показује, објашњава или даје информације унутар простора у коме ради (музеј, галерија, национални парк, водич у лову и риболову, водич у пећини, као и планинарски водич са важећом лиценцом).

Не сматра се туристичким пратиоцем лице у превозном средству, које прати туристичку групу на туристичком путовању организованом од страног организатора путовања које је започето и завршава се у иностраној држави.

Члан 94.

Министар прописује програм, начин и услове полагања стручног испита из члана 89. став 1. овог закона, као и услове које чланови комисије из члана 90. став 2. овог закона треба да испуне, као и износ накнаде за рад чланова комисије.

Министар прописује облик и садржину уверења и легитимације туристичког водича и туристичког пратиоца, као и начин и услове издавања и рокове важења легитимације.

Члан 95.

Министарство води евиденцију туристичких водича и туристичких пратилаца и дужно је да Регистру туризма доставља евиденцију коју води у писаној форми (штампаној, електронској или на трајном носачу записа) најкасније до 15. јануара за претходну годину.

Евиденција из става 1. овог члана нарочито садржи: име и презиме; јединствени матични број грађана; пол; дан, месец и година рођења; место, општина и држава рођења; место, општина и држава становања; број легитимације; страни језик и контакт подаци.

Евиденција из става 1. овог члана може да се води преко централног информационог система, у складу са прописима којима се уређује област угоститељства.

Члан 96.

Стручни испит за локалног туристичког водича може да полаже лице које претходно има положен стручни испит за туристичког водича.

Стручни испит за локалног водича полаже се пред комисијом коју образује надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Члан 97.

Програм, начин и услове полагања стручног испита за локалног туристичког водича прописује надлежни орган јединице локалне самоуправе или више јединица локалних самоуправа.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе или више јединица локалних самоуправа су дужни да, пре њиховог усвајања, програм, начин и услове полагања стручног испита за локалног туристичког водича доставе Министарству на претходно мишљење.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе прописује и висину таксе за полагање стручног испита, издавање уверења и ознаке, услове које чланови комисије из члана 96. став 2. овог закона треба да испуне, као и износ накнаде за рад чланова комисије.

Члан 98.

Трошкове полагања стручног испита из члана 96. става 1. овог закона, као и трошкове издавања уверења и ознаке сноси лице које полаже стручни испит.

Члан 99.

Средства од наплаћене таксе на име трошкова из члана 98. овог закона приход су буџета јединице локалне самоуправе.

Трошкови организације полагања практичног дела стручног испита, које сноси лице које полаже стручни испит, не сматрају се средствима из става 1. овог члана.

Члан 100.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе води евиденцију локалних туристичких водича, као поверени посао и дужан је да Регистру туризма ради евидентирања достави евиденцију у електронској форми најкасније до 15. јануара за претходну годину.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе води евиденцију локалних туристичких водича, као поверени посао и дужан је да је достави Министарству у електронској форми у року од 15 дана од дана издавања уверења.

Евиденција из става 1. овог члана нарочито садржи: име и презиме; јединствени матични број грађана; пол; дан, месец и година рођења; место, општина и држава рођења; место, општина и држава становања; број легитимације; страни језик и контакт подаци.

Евиденција из става 1. овог члана може да се води преко централног информационог система, у складу са прописима којима се уређује област угоститељства.

Члан 101.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе прописује облик и садржину уверења и ознаке локалног туристичког водича, као и начин и услове издавања и рокове важења ознаке.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе издаје уверење о положеном стручном испиту за локалног туристичког водича, као и ознаку.

Локални туристички водич мора при пружању услуга да има код себе одговарајућу и важећу легитимацију и ознаку и да их носи на прописан начин.

1.2. Услови за туристичког аниматора и представника на туристичкој дестинацији

Члан 102.

Туристички аниматор и представник на туристичкој дестинацији мора да:

- 1) има најмање средње образовање у четворогодишњем трајању;
- 2) зна српски језик.

Представник на туристичкој дестинацији мора да има активно знање страног језика који је у употреби на туристичкој дестинацији.

2. Изнајмљивање моторних возила

Члан 103.

Услугом изнајмљивања моторног возила сматра се изнајмљивање моторног возила А и Б категорије без возача (rent-a-car).

Члан 104.

Делатност из члана 103. овог закона може да обавља привредно друштво, друго правно лице или предузетник ако је регистровано у одговарајућем регистру.

Удружење које обавља делатност из члана 103. овог закона дужно је да ту делатност упише у одговарајући регистар.

Предузетник не може да обавља делатност из члана 103. овог закона у периоду прекида обављања делатности.

Предузетник не може да отпочне са обављањем делатности из члана 103. овог закона пре датума назначеног као почетак обављања делатности, који је наведен у решењу Агенције за привредне регистре.

Члан 105.

Ако лице из члана 104. став 1. овог закона (у даљем тексту: пружалац услуге) обавља делатност изнајмљивања моторног возила у седишту, али не као претежну делатност, дужно је да за ту делатност региструје огранак, односно издвојено место, који се региструје у одговарајућем регистру.

Ако пружалац услуге обавља делатност изнајмљивања моторног возила у простору ван седишта, дужан је да за ту делатност у сваком простору, односно месту пословања, региструје огранак, односно издвојено место, који се региструје у одговарајућем регистру.

Члан 106.

Моторно возило из члана 103. овог закона не може да буде старије од пет година, рачунајући од дана прве регистрације.

Пружалац услуга из члана 103. овог закона мора да има најмање пет регистрованих моторних возила Б категорије.

Члан 107.

Пружалац услуге из члана 103. овог закона дужан је да:

- 1) на улазу у седиште видно истакне пословно име и матични број, а на улазу у огранак, односно издвојено место, пословно име, седиште, матични број и назив или ознаку огранка, односно издвојеног места;
- 2) на улазу у простор у коме обавља делатност видно истакне радно време и да га се придржава у свом пословању;
- 3) се евидентира у Регистру туризма;
- 4) сваку промену регистрованог податка о седишту и огранку, односно издвојеном месту пријави одговарајућем регистру у року од седам дана;
- 5) утврди опште услове пословања;
- 6) у сваком простору, односно месту пословања кориснику услуге учини доступним опште услове пословања;
- 7) се придржава истакнутих, односно објављених општих услова пословања;
- 8) за сваку уговорену услугу изнајмљивања возила изда потврду односно закључи уговор;
- 9) у сваком простору, односно месту пословања истакне цене услуга које пружа;
- 10) се придржава цена из тачке 9) овог става;
- 11) за сваку пружену услугу изда прописан рачун;
- 12) да на истинит, јасан, разумљив и необмањујући начин у истицању понуде обавештава корисника услуге о услузи коју нуди, у погледу врсте, начина пружања услуге, назначене цене и др.;
- 13) води евиденцију моторних возила;
- 14) води евиденцију пружених услуга;

15) у периоду од две године чува сву документацију у вези са евиденцијама које води;

16) кориснику услуге омогући подношење рекламације;

17) обавља делатност са пажњом доброг привредника.

Пружалац услуге који није регистрован код Агенције за привредне регистре је дужан да промену регистрованог податка из става 1. тачка 3) овог члана пријави и Регистру туризма.

Пружалац услуге дужан је да на моторном возилу видно истакне ознаку „rent a car” .

Члан 108.

Општи услови пословања из члана 107. став 1. тачка 5) овог закона садрже услове и начин изнајмљивања моторног возила, начин плаћања, услове отказа, поступке и рокове у вези са рекламацијом, као и друге битне елементе.

Потврда, односно уговор из из члана 107. став 1. тачка 8) овог закона садржи податке о пружаоцу услуге, броју и датуму потврде, врсти услуге, кориснику услуге (име и презиме и контакт податке), броју моторног возила, типу, односно моделу, са регистарским бројем, периоду изнајмљивања, цени и др.

Општи услови пословања морају бити на српском језику или двојезични, од којих је један српски језик.

Изузетно од става 3. овог члана општи услови пословања могу бити на страном језику али је пружалац услуга дужан да обезбеди њихов превод, оверен од стране овлашћеног лица.

На потврду о уговореној услузи, односно уговор примениће се одредбе ст. 3 и 4. овог члана.

Подаци садржани у општим условима пословања и потврди о уговореној услузи, односно уговору морају да буду истинити.

Члан 109.

Пружалац услуге може да понуди кориснику услуге разне видове осигурања, уз напомену да исто није обавезујуће.

У случају из става 1. овог члана пружалац услуге је дужан да кориснику услуге да информацију о условима и цени осигурања.

Пружалац услуге који закључи полису осигурања од корисника услуге не може да наплати износ премије осигурања увећан за износ провизије.

Пружалац услуге је дужан да у случају из ст. 1–3. овог члана поступи сагласно одредбама закона којим се уређује осигурање.

Члан 110.

Евиденција из члана 107. став 1. тачка 13) овог закона садржи податке о врсти услуге, типу, односно моделу моторног возила, са регистарским бројем, години производње, датуму прве регистрације, као и основ располагања моторним возилом (власништво, закуп, лизинг и сл.).

Евиденција из члана 107. став 1. тачка 14) овог закона садржи и податке о кориснику услуге (име и презиме и контакт податке), период коришћења моторног возила, као и број и датум издате потврде.

Евиденције из ст. 1. и 2. овог члана воде се на дневном нивоу, по начелима уредности и тачности, на начин који не дозвољава брисање унетих података, којим се омогућава увид у податке по хронолошком реду.

Члан 111.

Пружалац услуга дужан је да опште услове пословања, као и потврду, односно уговор из члана 107. став 1. тач. 5) и 8) уручи кориснику услуге непосредно, електронским путем или на трајном носачу записа.

Корисник услуге својим потписом или електронским путем, потврђује пријем општих услова пословања, као и потврде, односно уговора.

Начин подношења рекламације, поступање по поднетој рекламацији и др. пружалац услуга изнајмљивања моторних возила води у складу са прописима, којима се уређује област заштите потрошача.

VI. РЕГИСТАР ТУРИЗМА

Члан 112.

Регистар туризма води Агенција за привредне регистре.

У Регистру туризма региструју се туристичке агенције – организатори путовања и туристичке агенције – посредници.

У Регистру туризма евидентирају се:

- 1) управљачи туристичких простора;
- 2) туристичка места;
- 3) дестинацијске менаџмент организације;
- 4) дестинацијске менаџмент компаније;
- 5) професионални организатор конгреса;
- 6) туристичке организације;
- 7) угоститељи;
- 8) категорисани и некатегорисани угоститељски објекти;
- 9) лица која пружају услуге у домаћој радиности;

- 10) лица која пружају услуге у сеоским туристичким домаћинствима;
- 11) пружаоци наутичко туристичких услуга;
- 12) категорисани и некатегорисани објекти наутичког туризма;
- 13) пружаоци ловнотуристичких услуга;
- 14) категорисани и некатегорисани објекти ловног туризма;
- 15) туристички водичи;
- 16) локални туристички водичи;
- 17) туристички пратиоци;
- 18) туристички аниматори;
- 19) привредни субјекти који пружају услуге изнајмљивања возила (rent-a-car).

Врсту, висину и начин плаћања накнада за регистрацију, евиденцију и друге услуге које пружа Регистар туризма, одређује Управни одбор Агенције за привредне регистре, уз сагласност Владе.

Подаци који се уписују у Регистар туризма за привредно друштво, друго правно лице или предузетника су пословно име, седиште и матични број.

Подаци који се уписују у Регистар туризма, за домаће физичко лице су лично име, јединствени матични број грађана и адреса пребивалишта, а за странца се уписује лично име, број пасоша и држава издавања, а ако је издата лична карта за странца, уписује се и лични број странца, као и адреса боравка у Републици Србији.

У Регистар туризма се региструје или евидентира огранак, односно издвојено место привредног друштва, другог правног лица или предузетника, који се региструје или евидентира у Регистру туризма.

Свака промена податка, која се уноси у одговарајући регистар Агенције за привредне регистре аутоматски се преузима у Регистар туризма.

VII. ЗАШТИТА ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

Члан 113.

Министарство, поред евиденције из члана 95. овог закона, може да прикупља податке о личности о физичким лицима у реализацији и организацији полагања стручног испита за туристичког водича и туристичког пратиоца, као и лица која пружају услуге, или обављају делатност уређену овим законом.

Министарство може да прикупља податке о личности о физичким лицима за реализацију доделе и коришћења средстава за подстицање развоја туризма из члана 28. овог закона.

Министарство може да прикупља податке о личности о физичким лицима којима туристичке агенције повере извршење услуга, на начин прописан овим законом.

Министарство може да прикупља податке о личности о физичким лицима корисницима услуга из делокруга пословања туристичке агенције и то у вези са продатим туристичким путовањима или излетима, издатим гаранцијама путовања, поднетом рекламацијом и сл.

Јединица локалне самоуправе поред евиденције из члана 100. овог закона може да прикупља податке о личности о физичким лицима у реализацији и организацији полагања стручног испита за локалног туристичког водича.

Евиденција, односно подаци из ст. 1–5. овог члана за домаће држављане могу да садрже: име и презиме; јединствени матични број грађана; пол; дан, месец и година рођења; место, општина и држава рођења; место, општина и држава становања; контакт подаци.

Евиденција, односно подаци из ст. 1–5. овог члана за стране држављане могу да садрже: презиме и име; пол; дан, месец и година рођења; држављанство; место и држава рођења; врста, број и датум издавања стране путне исправе; контакт подаци.

Члан 114.

Обрада података у Министарству и јединици локалне самоуправе врши се у електронској форми у оквиру информационо-комуникационог система, у форми аудио-видео записа и фотографија и у папирној форми у облику регистара, картотека и другом облику, у складу са законом који уређује заштиту података о личности.

Министарство и јединица локалне самоуправе дужни су да базу података туристичких водича и туристичких пратилаца, као и локалних туристичких водича учине јавно доступном, објављивањем на сајту Министарства, односно јединице локалне самоуправе.

База података из става 2. овог члана садржи име и презиме, број легитимације, место боравка, контакт податке и познавање страног језика.

Изузетно од става 3. овог члана база садржи и податак о дестинацији за коју је локални туристички водич специјализован.

Члан 115.

Министарство и јединица локалне самоуправе податке о личности обрађују, прикупљају и размењују у сврху:

- 1) извршења послова из делокруга своје надлежности;
- 2) вршења надзора над обављањем делатности и пружањем услуга уређених овим законом;

- 3) увођења података у централни информациони систем у области угоститељства и туризма и праћења стања на тржишту;
- 4) обезбеђивања јединствене јавне и електронске евиденције података из области туризма;
- 5) учешћа у финансирању промотивних активности туристичких дестинација и туристичких места, туристичко-културних и туристичких манифестација у земљи и иностранству, као и програма едукације и усавршавања вештина запослених у туризму;
- 6) учешћа у финансирању израде пројекта заштите природе, животне средине, природних ресурса и културне баштине туристичког места;
- 7) подстицања изградње туристичке инфраструктуре, туристичке супраструктуре, спортско-рекреативних и других пратећих садржаја јавног карактера значајних за унапређење квалитета туристичке понуде;
- 8) унапређење постојеће туристичке понуде и интензивирање њеног коришћења;
- 9) подстицање унапређења туристичког промета;
- 10) планирања и остваривања политике развоја туризма у складу са Стратегијом.

Члан 116.

Министарство и јединица локалне самоуправе прикупљају податке о личности непосредно од лица на које се подаци односе.

Министарство може да прикупља податке о личности од других органа државне управе, органа аутономних покрајина, органа јединице локалне самоуправе и ималаца јавних овлашћења, као и од привредних субјеката и физичких лица, који на основу одредаба овог закона обављају привредну делатност и дужни су да воде евиденцију корисника услуге, у циљу извршења послова из делокруга надлежности.

Министарство и јединица локалне самоуправе могу да размењују податке са државним органима, органима аутономних покрајина, органима јединице локалне самоуправе и имаоцима јавних овлашћења, у циљу извршења послова из делокруга надлежности.

Размена података се врши електронским путем, на контролисан и безбедан начин, уз примену мера заштите у складу са прописима којима се регулише информациона безбедност.

Министарство и јединица локалне самоуправе могу податке из евиденције да доставе и физичком лицу на које се подаци односе, на основу образложеног писаног захтева, сагласно одредбама закона који уређује заштиту података о личности.

Члан 117.

Туристичка агенција и пружалац услуга изнајмљивања моторног возила може да прикупља податке о личности о кориснику услуге и уводи их у прописану евиденцију на начин прописан овим законом, а у складу са посебним законом којим се уређује заштита података о личности.

Туристичка агенција и пружалац услуга изнајмљивања моторног возила може да прикупља податке о личности и да води евиденцију у вези са гаранцијама путовања, односно издатим полисама осигурања, пруженим услугама, поднетом рекламацијом и сл.

Синдикалне организације, удружења пензионера, феријалне, студентске, извиђачке и планинарске организације и установе социјалне и дечје заштите, као и друга удружења могу да прикупљају личне податке о члановима, односно корисницима и уводе их у прописану евиденцију на начин прописан овим законом, а у складу са посебним законом којим се уређује заштита података о личности.

Лица из ст. 1–3. овог члана могу да прикупљају податке о личности о лицима којима је поверено извршење услуга, на начин прописан овим законом.

Подаци из ст. 1–3. овог члана, за домаће држављане су: име и презиме; број личне исправе; пол; дан, месец и година рођења и адреса становања.

Подаци из ст. 1–3. овог члана, за стране држављане су: име и презиме; пол; дан, месец и година рођења; држављанство; врста, број и датум издавања стране путне исправе.

Подаци из ст. 5. и 6. овог члана уносе се на основу личне исправе или друге јавне исправе са фотографијом и других одговарајућих података.

Лица из ст. 1–3. овог члана могу да размењују податке о личности само са оним субјектима са којима имају закључене уговоре неопходне за реализацију уговора са корисником услуга (пружаоци услуга смештаја, превозници и сл.).

Туристичке агенције могу да размењују податке о личности са оним субјектима са којима имају закључене уговоре о посредовању.

Туристичке агенције могу да размењују податке о личности са оним субјектима са којима имају закључене уговоре о гаранцији путовања, односно са даваоцем гаранције путовања (осигуравач, уговарач осигурања или банка).

Лица из ст. 1–3. овог члана могу да размењују податке о личности са оним субјектима са којима имају закључене уговоре о продаји осигурања.

Лица из ст. 1–3. овог члана могу, на прописан начин, да размењују податке о личности са Министарством.

Члан 118.

Обрада података о личности врши се у складу са овим законом и законом којим се уређује заштита података о личности.

Привредно друштво, друго правно лице, предузетник регистрован у одговарајућем регистру, које обавља делатност, односно пружа услуге у складу са овим законом дужно је да обраду података о личности врши у складу са овим законом и законом којим се уређује заштита података о личности.

Повредом заштите права лица сматраће се свака злоупотреба података о личности која су прописана овим законом и законом који уређује заштиту података о личности.

VIII. НАДЗОР

Члан 119.

Надзор над применом одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши Министарство.

Инспекцијски надзор над применом овог закона врши Министарство преко туристичких инспектора.

На питања инспекцијског надзора над применом овог закона и прописа донетих на основу овог закона, која нису посебно уређена овим законом, примењује се закон којим се уређује инспекцијски надзор.

Министарство врши надзор над радом ималаца јавних овлашћења којима је овим законом поверено вршење послова државне управе, у складу са прописима којима се уређује државна управа.

Члан 120.

Туристички инспектор приликом вршења надзора има службену легитимацију, значку и одговарајућу врсту одеће, обуће и опреме.

Министар прописује изглед значке и одговарајућу врсту одеће, обуће и опреме коју носи туристички инспектор.

1. Права и дужности туристичког инспектора

Члан 121.

У вршењу инспекцијског надзора туристички инспектор има право и дужност да:

- 1) проверава да ли су испуњени прописани услови за обављање делатности и пружање услуга уређених овим законом;
- 2) утврђује идентитет запослених, односно радно ангажованих лица код привредног друштва, другог правног лица или предузетника која обављају

делатност и пружају услуге уређене овим законом, увидом у личну карту, путну исправу или другу јавну исправу са фотографијом;

3) утврђује идентитет физичког лица које пружа услуге уређене овим законом, увидом у личну карту, путну исправу или другу јавну исправу са фотографијом;

4) утврђује идентитет физичког лица које обавља делатност или пружа услуге уређене овим законом, без уписа у одговарајући регистар, односно без положеног стручног испита, увидом у личну карту, путну исправу или другу јавну исправу са фотографијом;

5) утврђује идентитет корисника услуге увидом у личну карту, путну исправу или другу јавну исправу са фотографијом;

6) прегледа просторије, односно простор привредног друштва, другог правног лица, предузетника, који обављају делатност и пружају услуге уређене овим законом;

7) фотографише, односно врши видео снимање простора из става 1. тачка 6) овог члана;

8) прегледа уговоре, евиденције, исправе, електронска документа и другу документацију потребну за утврђивање законитости пословања привредног друштва, другог правног лица, предузетника и физичког лица који обављају делатност и пружају услуге уређене овим законом, а коју није могао да прибави по службеној дужности, уз могућност обезбеђења доказа;

9) врши штампање, копирање, односно фотографисање и снимање пословних докумената из став 1. тачка 8) овог члана;

10) врши увид у пресек стања фискалне касе;

11) наступи као анонимни корисник услуга (провокативна куповина) на начин прописан законом којим се уређује инспекцијски надзор;

12) захтева писану одлуку надлежног суда за увиђај у стамбеном или другом простору са таквом наменом, код сазнања да се у том простору обавља делатност или пружа услуга у случају када се власник или корисник, односно држалац противи вршењу инспекцијског надзора;

13) захтева асистенцију полиције, односно комуналне полиције, ако основано процени да је то потребно у складу са законом којим се уређује инспекцијски надзор, а према законима којима се уређује полиција и комунална полиција;

14) предузме и друге прописане мере предвиђене законом.

У вршењу инспекцијског надзора, ако се коришћењем других доказних радњи не могу прикупити или обезбедити потребни докази или би њихово прикупљање или обезбеђење било знатно отежано, туристички инспектор има овлашћење да, у случају сумње да лице обавља делатност

нерегистровано или да за пружање услуге не издаје рачун, ради прикупљања или обезбеђења доказа, обави прикривену куповину услуге, односно наступи као анонимни корисник.

У случају из става 2. овог члана туристички инспектор наступа као анонимни корисник без претходног обавештавања и предочавања надзираном субјекту службене легитимације и налога за инспекцијски надзор.

Стан, пратећи или други простор стамбеног карактера, који је регистрован као седиште или као место у којем се обавља делатност, у складу са прописима о регистрацији привредних субјеката, односно другим прописима којима се уређују посебне делатности, сматра се пословним простором.

Стан, пратећи или други простор стамбеног карактера у којем се обавља привредна делатност сматра се пословним простором.

У случају сумње да ли се ради о стамбеном или пословном простору, за опредељење врсте простора пресудна је његова фактичка намена (становане или обављање делатности и пружање услуга).

2. Овлашћења туристичког инспектора

Члан 122.

Туристички инспектор је овлашћен да:

- 1) привремено забрани обављање делатности правном и физичком лицу које обавља туристичку делатност или пружа услуге изнајмљивања возила, а није регистровало привредну делатност у одговарајући регистар;
- 2) привремено забрани обављање делатности физичком лицу пружање услуге туристичког водича, и туристичког пратиоца и локалног туристичког водича, који пружа услугу, а нема положен стручни испит;
- 3) привремено забрани предузетнику који обавља туристичку делатност или пружа услуге изнајмљивања возила, ако у периоду прекида обављања делатности поступи супротно члану 47. став 3. и члану 104. став 3. овог закона;
- 4) привремено забрани привредном друштву, другом правном лицу и предузетнику обављање послова из члана 52. став 1. тач. 1) и 2) овог закона који обавља послове без лиценце;
- 5) привремено забрани привредном друштву, другом правном лицу и предузетнику обављање послова из члана 52. став 1. тач. 1) и 2) овог закона када наступе околности из члана 63. став 1. тач. 1), 2), 3) и 5) овог закона;
- 6) привремено забрани привредном друштву, другом правном лицу и предузетнику обављање послова из члана 52. став 1. тач. 3)–15) овог закона који обавља послове без претходне регистрације у Регистру туризма;

- 7) привремено забрани обављање делатности, односно пружање услуге правном лицу, привредном друштву, предузетнику, односно физичком лицу, ако се туристичком инспектору онемогући вршење послова надзора;
- 8) привремено забрани привредном друштву, другом правном лицу, предузетнику и физичком лицу обављање послова, у случају прописаним законом којим се уређује инспекцијски надзор;
- 9) наложи да се врати износ који је више наплаћен у односу на истакнуте, односно уговорене цене;
- 10) поднесе предлог за одузимање лиценце;
- 11) записником о инспекцијском надзору наложи једну или више мера за отклањање неправилности;
- 12) сачини службену белешку о оним радњама у поступку за које се не саставља записник;
- 13) изриче превентивне, као и друге мере које су посебно уређене законом којим се уређује инспекцијски надзор;
- 14) предузима радње које су посебно уређене законом којим се уређује инспекцијски надзор;
- 15) изда прекршајни налог;
- 16) поднесе пријаву надлежном органу за кривично дело или привредни преступ, односно поднесе захтев за покретање прекршајног поступка.

У случају из става 1. тачка 11) овог члана, када надзирани субјект отклони наложене неправилности на прописан начин, туристички инспектор не подноси захтев за покретање прекршајног поступка или не издаје прекршајни налог, уколико највиши износ запрећене казне не прелази 200.000 динара, односно поступа на начин прописан законом којим се уређује инспекцијски надзор.

Туристички инспектор доноси решење о привременој забрани обављања делатности и пружања услуге до испуњења законом прописаних услова.

Члан 123.

Ако у вршењу инспекцијског надзора туристички инспектор утврди да пропис није примењен или је неправилно примењен, односно да није поступљено по налогу из члана 122. став 1. тачка 11) овог закона дужан је да донесе решење којим налаже отклањање утврђених неправилности и одреди рок за њихово отклањање.

Туристички инспектор је дужан да донесе решење о привременој забрани обављања делатности и пружања услуге, односно рада у објекту, ако се утврђене неправилности у остављеном року из решења о отклањању неправилности не отклоне.

3. Надлежност за решавање по жалби

Члан 124.

Против решења туристичког инспектора може се изјавити жалба министру у року од 15 дана од дана достављања решења.

Против решења инспектора донетог из делокруга надлежности из члана 119. став 3. овог закона може се изјавити жалба министру из делокруга инспекцијског надзора, као надлежном другостепеном органу, у року од 15 дана од дана достављања решења.

Жалба изјављена на решења из ст. 1. и 2. овог члана одлаже извршење решења, осим када се ради о предузимању хитних мера.

Жалба изјављена на решења из члана 54. став 4, члана 80. став 5, члана 122. став 1. тач. 1)–8) и члана 123. став 2. овог закона, не одлаже извршење решења.

IX. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 125.

Новчаном казном од 200.000 до 800.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

- 1) не упише делатност у одговарајући регистар (члан 47. став 2. и члан 104. став 2);
- 2) послове из члана 52. став 1. тач. 1) и 2) овог закона, обавља без лиценце за организовање туристичког путовања (члан 53. став 2);
- 3) за све време трајања лиценце не обезбеди гаранцију путовања у прописаном износу, као и прописан депозит (члан 60. став 1);
- 4) поступи супротно одредбама члана 60. став 2. овог закона;
- 5) поступи супротно одредбама члана 63. став 5. овог закона;
- 6) продајна цена није исказана у јединственом износу (члан 64. став 1);
- 7) продајна цена не садржи све оне трошкове који чине неодвојив део неопходан за реализацију тог путовања (члан 64. став 2);
- 8) поступи супротно одредбама члана 64. ст. 3. и 4. овог закона;
- 9) поступи супротно одредбама члана 64. став 5. овог закона;
- 10) поступи супротно одредбама члана 64. став 6. овог закона;
- 11) продаје туристичко путовање преко посредника са којим нема закључен уговор о посредовању или посредник није регистрован у Регистру туризма (члан 64. став 7);
- 12) поступи супротно одредбама члана 64. став 8. овог закона;

- 13) за услуге које продаје не поседује уговор, неки други документ или писану потврду трећих лица којима је поверено извршење тих услуга (члан 67. став 1. тачка 4));
- 14) не изда путнику прописани рачун, карту или други документ са бројем и датумом, којим се потврђује пријем уплате (члан 67. став 1. тачка 12));
- 15) приликом истицања понуде не обавештава корисника услуге о услузи коју нуди, у погледу врсте, начина пружања услуге, назначене цене и др. на истинит, јасан, разумљив и необмањујући начин (члан 67. став 1. тачка 16) и члан 107. став 1. тачка 12));
- 16) подаци садржани у уговору о путовању нису истинити (члан 67. став 5);
- 17) у случају отказа путовања од стране организатора путовања путнику не изврши повраћај уплаћених средстава у року од 15 дана (члан 68. став 1. тачка 6));
- 18) за све време трајања путовања не обезбеди смештај путника (члан 68. став 1. тачка 9));
- 19) не обезбеди повратак путника на одредиште (члан 68. став 1. тачка 10));
- 20) поступи супротно одредбама члана 68. став 1. тачка 11) овог закона;
- 21) за пружање услуге туристичког водича, туристичког пратиоца или локалног туристичког водича, не ангажује лице које испуњава услове из члана 89. став 1. и члана 96. став 1. овог закона (члан 68. став 1. тачка 15));
- 22) за представника на туристичкој дестинацији не ангажује лице које испуњава услове из члана 102. овог закона (члан 68. став 1. тачка 16));
- 23) поступи супротно одредбама члана 68. став 3. овог закона;
- 24) брошура не садржи истините податке (члан 72. став 8);
- 25) поступи супротно одредбама члана 77. овог закона;
- 26) пре отпочињања обављања делатности не региструје се у Регистру туризма (члан 80. став 1);
- 27) продаје туристичко путовање организатора путовања са којим нема закључен уговор о посредовању (члан 81. став 1);
- 28) поступи супротно одредбама члана 87. став 6. овог закона;
- 29) поступи супротно одредбама члана 88. овог закона;
- 30) привредно друштво, друго правно лице, предузетник или удружење туристичких водича након извршене услуге туристичког водича кориснику услуге не изда рачун (члан 92. став 3);

31) за сваку пружену услугу не изда прописан рачун (члан 107. став 1. тачка 11));

32) поступи супротно одредбама 108. став 6. овог закона.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 50.000 до 120.000 динара.

Новчаном казном од 150.000 до 500.000 динара казниће се предузетник:

- 1) за прекршај из става 1. овог члана;
- 2) ако поступи супротно члану 47. став 3. овог закона;
- 3) ако поступи супротно члану 47. став 4. овог закона;
- 4) ако поступи супротно члану 104. став 3. овог закона;
- 5) ако поступи супротно члану 104. став 4. овог закона.

Члан 126.

Новчаном казном од 150.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

- 1) у сваком простору, односно месту пословања у коме обавља туристичку делатност нема запослена лица која испуњавају услове (члан 51. и члан 92. став 1);
- 2) поступи супротно одредбама члана 65. став 2. овог закона;
- 3) нема регистрован национални интернет домен преко кога електронским путем продаје услуге у туризму (члан 65. став 3);
- 4) поступи супротно одредбама члана 65. став 4. овог закона;
- 5) поступи супротно одредбама члана 65. став 5. овог закона;
- 6) у случају када нуди појединачну услугу не објави услове, садржај и цену те услуге (члан 67. став 1. тачка 5));
- 7) поступи супротно одредбама члана 67. став 1. тачка 6) овог закона;
- 8) не придржава се истакнутих, односно објављених цена (члан 67. став 1. тачка 7));
- 9) у прописаном облику, садржини и начину не води евиденцију уговора о посредовању, као и уговора закључених са трећим лицима којима је поверено извршење услуга из програма путовања (члан 67. став 1. тачка 8));
- 10) у прописаном облику, садржини и начину не води евиденцију програма путовања (члан 67. став 1. тачка 9));
- 11) у прописаном облику, садржини и начину дневно не води евиденцију продатих туристичких путовања (члан 67. став 1. тачка 10));

- 12) не уручи путнику уговор, односно потврду о продаји туристичке услуге (члан 67. став 1. тачка 11));
- 13) не уручи путнику или већем броју лица потврду о гаранцији путовања, са подацима потребним за њено активирање (члан 67. став 1. тачка 13));
- 14) у погледу евиденције продатог туристичког путовања, односно издате гаранције путовања не поступи на прописан начин;
- 15) поступи супротно одредбама члана 67. став 1. тачка 15) овог закона;
- 16) поступи супротно одредбама члана 67. став 1. тачка 18) овог закона;
- 17) поступи супротно члану 67. став 3. овог закона;
- 18) поступи супротно одредбама члана 67. став 4. овог закона;
- 19) не утврди опште услове путовања и изради програм путовања у писаној форми (члан 68. став 1. тачка 2));
- 20) се не придржава општих услова путовања и програма путовања (члан 68. став 1. тачка 2)), осим ако је реално понудило или у договору са путником вратило разлику између уговорене цене путовања и цене стварно пружених услуга обухваћених програмом путовања;
- 21) продаје програм путовања који није припремљен на основу закљученог уговора са трећим лицима, којима је поверено извршење услуга из тог програма путовања (члан 68. став 1. тачка 3));
- 22) за сваког путника, односно уговорено туристичко путовање не обезбеди гаранцију путовања (члан 68. став 1. тачка 4));
- 23) у прописаном облику, садржини и начину не води евиденцију издатих гаранција путовања (члан 68. став 1. тачка 5));
- 24) путнику не врати разлику између уговорене цене путовања и цене путовања снижене сразмерно неизвршењу или непотпуном извршењу услуга у року од 15 дана, у случају неизвршења или непотпуног извршења услуга обухваћених програмом путовања (члан 68. став 1. тачка 7));
- 25) путнику не врати уплаћена средства у случају отказа путовања од стране путника, у висини одређеној општим условима путовања, у року од 15 дана од дана отказа путовања (члан 68. став 1. тачка 8));
- 26) током целог туристичког путовања не ангажује најмање једног туристичког пратиоца или туристичког водича за туристичку групу, а по превозном средству којим се обавља услуга превоза (члан 68. став 1. тачка 12));
- 27) поступи супротно одредбама члана 68. став 1. тачка 13) овог закона;

- 28) не омогући контакт за хитне случајеве са одређеним локалним представником или агенцијом путницима који не чине туристичку групу (члан 68. став 1. тачка 14));
- 29) поступи супротно одредбама члана 70. овог закона;
- 30) општи услови путовања не садрже све прописане елементе из члана 71. став 2. овог закона;
- 31) програм путовања не садржи све прописане елементе из члана 72. став 1. овог закона;
- 32) након израде програма путовања исти не нумерише, не овери и не одложи по хронолошком реду у посебан регистар (члан 72. став 2);
- 33) након продатог туристичког путовања у програму путовања врши измене прописаних елемената (члан 72. став 5);
- 34) путнику не уручи потврду о путовању (члан 73. став 1);
- 35) потврда о путовању не садржи све прописане елементе (члан 73. став 2);
- 36) потврда о путовању не садржи место, датум издавања, као и потписе уговорних страна (члан 73. став 3);
- 37) потврда о путовању не садржи податке о гаранцији путовања са подацима потребним за њено активирање (члан 73. став 4);
- 38) текст уговора о организовању путовања, односно општи услови путовања, програм путовања и потврда о путовању, нису штампани словним знацима и бројевима који су једнаке величине али не мањи од стандардне величине 12 (члан 74);
- 39) путнику не уручи сва документа из уговора о путовању на начин прописан чланом 76. став 1. овог закона;
- 40) поступи супротно одредбама члана 76. став 2. овог закона;
- 41) не продаје туристичка путовања под истим условима као и организатор путовања (члан 81. став 3);
- 42) поступи супротно одредбама члана 81. став 4. овог закона;
- 43) уступа право продаје туристичког путовања другој туристичкој агенцији (члан 81. став 5);
- 44) поступи супротно члану 87. став 4. овог закона;
- 45) поступи супротно одредбама члана члан 87. став 5. овог закона;
- 46) не утврди опште услове пословања (члан 107. став 1. тачка 5));
- 47) у сваком простору, односно месту пословања кориснику услуге не учини доступним опште услове пословања (члан 107. став 1. тачка 6));

- 48) не придржава се истакнутих, односно објављених општих услова пословања (члан 107. став 1. тачка 7));
- 49) за свако изнајмљено возило или пружену услугу не изда потврду, односно не закључи уговор (члан 107. став 1. тачка 8));
- 50) у сваком простору, односно месту пословања не истакне цене услуга које пружа (члан 107. став 1. тачка 9));
- 51) не придржава се истакнутих цена (члан 107. став 1. тачка 10));
- 52) не води евиденцију моторних возила (члан 107. став 1. тачка 13));
- 53) не води евиденцију пружених услуга (члан 107. став 1. тачка 14));
- 54) поступи супротно одредбама члана 108. став 1. овог закона;
- 55) поступи супротно одредбама члана 108. став 2. овог закона;
- 56) поступи супротно одредбама члана 108. став 3. овог закона;
- 57) поступи супротно одредбама члана 108. ст. 4. и 5. овог закона;
- 58) евиденција моторних возила не садржи све прописане податке (члан 110. став 1);
- 59) евиденција пружених услуга не садржи све прописане податке (члан 110. став 2);
- 60) поступи супротно одредбама члана 110. став 3. овог закона;
- 61) поступи супротно одредбама члана 111. овог закона;
- 62) не поступи по решењу инспектора (чл. 122. и 123).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 30.000 до 60.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 100.000 до 350.000 динара.

Члан 127.

Новчаном казном од 100.000 до 250.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

- 1) годишњи програм рада и план промотивних активности, пре њиховог усвајања, не достави ТОС-у на прибављање претходне сагласности (члан 39. став 2. и члан 41. став 4);
- 2) поступи супротно одредбама члана 43. став 1. овог закона;
- 3) обавља делатност у седишту, али не као претежну делатност, а за ту делатност није регистровало огранак, односно издвојено место, који се региструје у одговарајућем регистру (члан 48. став 1. и члан 105. став 1);

- 4) обавља делатност ван седишта, а за ту делатност у сваком простору, односно месту пословања није регистровало огранак, односно издвојено место, који се региструје у одговарајућем регистру (члан 48. став 2. и члан 105. став 2);
- 5) сваку промену регистрованог податка о седишту и огранку, односно издвојеном месту не пријави одговарајућем регистру у року од седам дана (члан 67. став 1. тачка 3) и члан 107. став 1. тачка 4));
- 6) у периоду од две године не чува сву прописану документацију (члан 67. став 1. тачка 17) и члан 107. став 1. тачка 15));
- 7) кориснику услуге не омогући подношење рекламације (члан 67. став 1. тачка 19) и члан 107. став 1. тачка 16));
- 8) делатност не обавља са пажњом доброг привредника (члан 67. став 1. тачка 21) и члан 107. став 1. тачка 17));
- 9) поступи супротно одредбама члана 67. став 2. овог закона;
- 10) сваку промену података из члана 57. став 1. тач. 1), 5), 6) и 7) овог закона не пријави Регистру туризма у року од седам дана (члан 68. став 1. тачка 1));
- 11) поступи супротно одредбама члана 71. став 6. овог закона;
- 12) назив туристичког путовања садржи речи из програма путовања које се односе на факултативну услугу (члан 72. став 6);
- 13) не обезбеди извршење услуге из програма туристичког путовања која чини сврху путовања (члан 72. став 7);
- 14) путнику не да информацију о условима и цени осигурања (члан 75. став 2. и 109. став 2);
- 15) од путника наплати износ премије осигурања увећан за износ провизије (члан 75. став 3. и члан 109. став 3);
- 16) поступи супротно одредбама члана 78. став 2. овог закона;
- 17) у програму путовања посебно не истакне обавештење да за путовање није обезбеђена заштита у погледу гаранција путовања (члан 79. став 2. и члан 86. став 4);
- 18) поступи супротно одредбама члана 82. став 1. овог закона;
- 19) поступи супротно одредбама члана 82. став 2. овог закона;
- 20) за своје чланове, односно кориснике, у складу са својим статутом, организују путовање за сопствене потребе или излет, а у сврху стицања добити (члан 84. став 1);
- 21) не утврде годишњи план путовања и не доставе га туристичкој инспекцији, у року од седам дана, од дана усвајања (члан 84. став 2);

22) са планом путовања не доставе туристичкој инспекцији оснивачки акт и статут, податке о броју чланова, доказ о упису у одговарајући регистар, односно евиденцију, као и акт из члана 84. става 4. овог закона (члан 85. став 1);

23) у случају промене плана путовања не достави нови план путовања туристичкој инспекцији најкасније пет дана од дана усвајања тог плана (члан 85. став 2);

24) у случају промене докумената и података не достави нова документа и податке туристичкој инспекцији најкасније пет дана од дана настанка промене (члан 85. став 3);

25) поступи супротно одредбама члана 86. став 1. овог закона;

26) путовање не пријави туристичкој инспекцији, најкасније пет радних дана пре отпочињања путовања (члан 86. став 2);

27) не достави програм путовања са битним елементима из члана 72. став 1. овог закона, као и списак путника са доказом о чланству и др (члан 86. став 3);

28) поступи супротно одредбама члана 86. став 5. овог закона;

29) не води евиденцију уговора и података из уговора закључених са трећим лицима којима је поверено извршење услуга превоза, смештаја, услуга туристичких професија и других услуга из програма путовања (члан 87. став 1);

30) поступи супротно одредбама члана 87. став 2. овог закона;

31) евиденције не воде по начелима уредности и тачности, на начин који не дозвољава брисање унетих података и којим се омогућава увид у податке по хронолошком реду (члан 87. став 3);

32) је моторно возило из члана 103. овог закона старије од пет година, рачунајући од дана прве регистрације (члан 106. став 1);

33) нема најмање пет регистрованих моторна возила Б категорије (члан 106. став 2);

34) се не евидентира у Регистру туризма (члан 107. став 1. тачка 3));

35) поступи супротно одредбама члана 107. став 2. овог закона.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 20.000 до 40.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 80.000 до 200.000 динара.

Члан 128.

Новчаном казном од 150.000 до 350.000 динара казниће се за прекршај физичко лице ако:

- 1) приликом обављања делатности није регистровано у одговарајућем регистру (члан 47. став 1. и члан 104. став 1);
- 2) пружа услугу туристичког водича, туристичког пратиоца и локалног туристичког водича, а нема положен стручни испит (члан 89. став 1. и члан 96. став 1);
- 3) туристички водич не пружа услуге преко привредног друштва, другог правног лица, предузетника и преко удружења туристичких водича, на основу уговора (члан 92. став 2).

Члан 129.

Новчаном казном од 50.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у државном органу, односно јединици локалне самоуправе ако:

- 1) програм развоја туризма из члана 12. став 1. овог закона не достави Министарству на претходно мишљење (члан 12. став 2);
- 2) програм, начин и услове полагања стручног испита за локалног туристичког водича, пре њиховог усвајања, не достави у Министарству на претходно мишљење (члан 97. став 2);
- 3) поступи супротно члану 100. ст. 1. и 2. овог закона.

Члан 130.

Новчаном казном у износу од 50.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

- 1) поступи супротно члану 46. став 3. овог закона;
- 2) простор, односно место пословања туристичке агенције у коме се обавља туристичка делатност, не испуњава услове у погледу уређења и опремања (члан 50. став 1);
- 3) скраћенице DMC и PCO не користи под прописаним условима (члан 67. став 1. тачка 20));
- 4) подаци о гаранцији путовања, односно информације о осигураним случајевима и инструментима обезбеђења, као и начину њиховог активирања нису посебно истакнути (члан 71. став 5).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 10.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 40.000 динара.

Члан 131.

Новчаном казном у износу од 30.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

- 1) на улазу у седиште видно истакне пословно име и матични број, а на улазу у огранак, односно издвојено место, пословно име, седиште, матични број и назив или ознаку огранка, односно издвојеног места (члан 67. став 1. тачка 1) и члан 107. став 1. тачка 1));
- 2) на улазу видно не истакне ознаку организатора путовања са категоријом лиценце, односно ознаку посредника (члан 67. став 1. тачка 2));
- 3) на улазу видно не истакне радно време и не придржава га се у свом пословању (члан 67. став 1. тачка 2) и члан 107. став 1. тачка 2));
- 4) пружалац услуга из члана 103. овог закона на моторном возилу видно не истакне ознаку „rent a car” (члан 107. став 3).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 6.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и предузетник новчаном казном у износу од 20.000 динара.

Члан 132.

Новчаном казном у износу од 10.000 динара казниће се за прекршај физичко лице ако:

- 1) као туристички водич и туристички пратилац при пружању услуга нема код себе одговарајућу и важећу легитимацију и не носи је на прописан начин (члан 91. став 5);
- 2) као локални туристички водич при пружању услуга нема код себе одговарајућу и важећу легитимацију, као и ознаку и не носи их на прописан начин (члан 101. став 3);
- 3) као представник на туристичкој дестинацији не зна српски језик (члан 102. став 1. тачка 2));
- 4) поступи супротно одредбама члана 102. став 2. овог закона.

Х. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 133.

ТОС, туристичка организација аутономне покрајине и туристичка организација јединице локалне самоуправе ускладиће своје пословање са одредбама овог закона у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Огранак страног правног лица који обавља туристичку делатност или пружа услуге у туризму ускладиће своје пословање са одредбама овог закона у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Привредно друштво, друго правно лице и предузетник ускладиће своје пословање са одредбама овог закона у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Туристички водичи и туристички пратилац који поседује легитимацију без назначеног рока важења је дужан да изврши њихову замену у року од једне године од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 134.

Поступци који до дана ступања на снагу овог закона нису окончани, окончаће се по одредбама прописа који је био на снази до дана ступања на снагу овог закона.

Члан 135.

До доношења подзаконских аката на основу овлашћења из овог закона примењиваће се, осим у делу у коме су у супротности са овим законом, следећи подзаконски акти:

- 1) Правилник о обрасцу службене легитимације и изгледу значке и одговарајућој врсти одеће, обуће и опреме туристичког инспектора („Службени гласник РС” , бр. 78/09, 14/13 и 81/15 – др. правилник);
- 2) Правилник о ближим условима у погледу простора и опреме које мора да испуњава туристичка агенција која непосредно пружа услуге путнику („Службени гласник РС” , број 78/09);
- 3) Правилник о садржини и начину истицања туристичке сигнализације („Службени гласник РС” , бр. 22/10 и 102/11);
- 4) Правилник о начину израде планских докумената, као и студије оправданости за проглашење туристичког простора („Службени гласник РС” , број 58/11);
- 5) Правилник о стручном испиту за туристичког водича и туристичког пратиоца („Службени гласник РС” , број 102/15);
- 6) Правилник о категоризацији туристичких места („Службени гласник РС” , бр. 24/12, 31/12 – исправка и 102/15);
- 7) Правилник о врсти и условима гаранције путовања, начину активирања и другим условима које мора да испуни организатор путовања у зависности од врсте организованог путовања („Службени гласник РС” , број 2/16);
- 8) Правилник о облику, садржини и начину вођења евиденције уговора закључених са трећим лицима којима је поверено извршење услуга из програма путовања и продатих туристичких путовања („Службени гласник РС” , број 4/16);
- 9) Правилник о садржини захтева за издавање лиценце и условима и начину издавања свечане форме лиценце за организовање и реализовање

туристичких путовања у земљи и иностранству („Службени гласник РС” , бр. 55/12 и 4/16);

10) Правилник о облику и садржини уверења и легитимације туристичког водича и туристичког пратиоца, као и о начину и условима издавања и роковима важења („Службени гласник РС” , број 56/16);

11) Правилник о ближим условима и начину уплате средстава од продатог туристичког путовања, начину уређивања међусобних односа организатора путовања и посредника, као и однос организатора путовања и посредника према путнику („Службени гласник РС” , број 91/16);

12) Уредба о условима и начину доделе и коришћења кредитних средстава за подстицање квалитета туристичке понуде („Службени гласник РС” , број 22/16);

13) Уредба о условима и начину доделе и коришћења средстава за подстицање унапређења туристичког промета домаћих туриста на територији Републике Србије („Службени гласник РС” , број 119/17);

14) Уредба о условима и начину доделе и коришћења средстава за подстицање унапређења организованог туристичког промета страних туриста на територији Републике Србије („Службени гласник РС” , број 13/18).

Правилник о стручном испиту за туристичког водича и туристичког пратиоца („Службени гласник РС” , број 102/15) у делу одредаба чл. 26–28. које се односе на таксе за полагање стручног испита, издавање уверења и легитимације примењиваће се до дана ступања на снагу закона којим ће се уредити наведена питања.

Члан 136.

Подзаконски акти за спровођење овог закона биће донети у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 137.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о туризму („Службени гласник РС” , бр. 36/09, 88/10, 99/11 – др. закон, 93/12, 84/15 и 83/18 – др. закон) осим одредаба чл. 72–79. које престају да важе 1. јула 2019. године.

Члан 138.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије” .